

Danderyds kommun
**Årsredovisning
2008**

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande	4
om verksamhetsåret	4
Förvaltningsberättelse	5
Resultaträkning	15
Finansieringsanalys	19
Balansräkning	21
Sammanställd redovisning	25
Verksamhetsberättelser	
Kommunstyrelsen	30
Överförmyndarnämnden	32
Byggnadsnämnden	33
Kultur- och fritidsnämnden	36
Tekniska nämnden	39
Barn- och utbildningsnämnden	43
Socialnämnden	47
Produktionsstyrelsen	51
Bilagor	
Fem år i jämförelse	58
Driftredovisning	59
Investeringsredovisning	61
Produktionsorganisationens resultat	63
Borgensåtaganden	65
Avvikelse från standardkostnad enligt SCB	66
Personalredovisning 2008	67
Revisionsberättelse	72
Definitioner till årsbokslut	77
Redovisningsprinciper	78

Kommunstyrelsens ordförande om verksamhetsåret

Ett bra år men sämre tider på väg

Under 2008 har Danderyds kommun i ännu tydligare grad övergått till att målstyra verksamheterna. I årsredovisningen redovisas nu vilka mål som är uppställda och hur väl de har uppnåtts. För

att uppnå ständiga förbättringar måste målen vara högt satta men ändå inom räckhåll. Områden där vi inte uppnått våra mål måste fokuseras och förslag till förbättringar tas fram. Vår drivkraft skall vara att varje dag göra Danderyd lite bättre, ibland i större språng och ibland i lite mindre mitt i vardagen. Av de sju kommunövergripande inriktningsmålen så bedöms alla ha uppnåtts och fem av dessa bättre än förväntat. Resultaten är naturligtvis ytterst glädjande men det är också starkt förpliktande att fortsätta att bevara och utveckla vår kommun i dessa positiva riktningar.

Flera för Danderyd stora och viktiga utvecklingsprojekt har arbetats med under året. Såväl nya Mörby centrum som nya Eneby torg innebär stora omdaningar. Den nya planen för Eneby torg togs på fullmäktiges sista sammanträde för året och avtalet med utvecklaren av Enebyängens handelsplats trädde likaså ikraft under årets sista månad. Äntligen får vi mer konkurrens om matpriserna i Danderyd och äntligen kan den öppning från motorvägen som idag finns in mot Enebyberg tillslutas så att bullret minskar! Nettovinsten från försäljningen på 65 miljoner kommer att användas för energisparinvesteringar, upprustningar i fastigheter och till kulturskolans nya lokaler i Danderydsgården.

Utvecklingen av nya Mörby centrum fortsatte under året och under våren anordnades en omfattande arkitekttävling för att få idéer till hur platsen skulle kunna utformas utifrån de arkitektförslag som föregått tävlingen. Vinnande förslag blev Solvind, där arkitekten tar sats för ett centrum med nya höga arkitektoniska värden. Utvecklingarna av Mörby C och Eneby torg innebär att ca 300 nya lägenheter också kan uppföras, tillskott som vi vet att danderydsborna mycket önskar och värdesätter.

En stående strävan i vår kommun är att söka hitta samordningsfördelar med andra kommuner i syfte att få bättre kvalitet till lägre eller oförändrat pris. Flera stora steg i denna riktning togs förra året då alla länskommunerna tillsammans startade ett gemensamt försäkringsbolag och då Södra Roslagens brandförsvar utökades med tre nya kommuner och Stockholms stad. Inom det sociala området slog sig flera av nordostkommunerna sig samman om en gemensam satsning för medling och stöd till unga brottsoffer.

Danderyd blev under året utsedd till Sveriges bästa kommun att bo i av tidningen Fokus. När Statistiska centralbyrån ställde frågan till kommuninvånarna i landets olika kommuner om hur nära den egna kommunen kommer idealkommunen så var det danderydsborna som ansåg att sin kommun komma närmast en sådan. Detta är glädjande resultat, men flera viktiga miljöfrågor som vi jobbat ytterst aktivt med, väntar fortfarande på sin lösning. Därför välkomnar vi SL:s kommande satsning på bullerskärmar runt tågsätten på Roslagsbanan, Vägverkets kommande satsning på miljövariabla hastigheter på E18 och Svenska kraftnäts planer att ersätta de luftburna kraftledningarna med markförlagda.

Under året kunde också äntligen beslutet fattas att göra Ekeby sjön och dess omgivningar till naturreservat, en fråga som funnits på agendan i decennier men som nu fick sin lösning. Det nya reservatet placerar Danderyd i tio i topp i Stockholms län när det gäller andelen naturreservat av kommunens totalyta, trots att kommunen tillhör en av de till ytan mest utbyggda!

Jag vill tacka alla Er som bidragit till Danderyds alla framgångar under 2008. De kommande åren kommer att bli ekonomiskt kärva, men jag är säker på att vi tillsammans kommer att finna en massa kloka lösningar på de problem som kommunsverige nu står inför.

Förvaltningsberättelse

Viktiga händelser

Under 2008 har kommunen arbetat med en rad stora exploateringsprojekt. Det avser framförallt nya Mörby centrum samt Enebyängen och Eneby torg.

Fullmäktige har beslutat att inrätta Ekebysjöns naturreservat i syfte att bevara och säkra den diversitet av fauna och flora som finns inom reservatområdet samt att vårda reservatområdets rekreativvärden.

Det ökade antalet barn inom förskoleverksamheten innebar längre kötider än normalt under våren. Kommunen har fullgjort det lagstadgade kravet på krav på plats inom rimlig tid. Ett antal tillfälliga lokaler i form av paviljonger har etablerats.

Danderyd införde under 2008 möjlighet för föräldrar att få vårdnadsbidrag för barn mellan ett och tre år.

En för SÖRAB-kommunerna gemensam avfallsplan har antagits av kommunfullmäktige.

Danderyd har tillsammans med 19 andra kommuner i Stockholms län bildat ett gemensamt försäkringsbolag, Stockholmsregionens Försäkring AB. Syftet är att samordna upphandling och förvaltning av försäkringslösningar samt att vara ett stöd för kommunernas riskhantering.

Fullmäktige beslutade under hösten att tillsammans med nio andra kommuner, däribland Stockholms stad, bilda ett gemensamt räddningstjänstförbund, Storstockholms brandförsvärsförbund, att gälla från och med den 1 januari 2009.

Fullmäktige fastställde i oktober en krishanteringsplan. Av planen framgår organisation och ansvarsfördelning om en extraordinär händelse inträffar

Utifrån kommunens fastställda mål fastställde fullmäktige inriktningsmål för nämnderna. I halvårsbokslutet 2008 kommenterade nämnderna för första gången målluppfyllelse. Som en del i budgetarbetet inför 2009 satte nämnderna nya målnivåer avseende alla resultatmål samt fick i uppdrag att för ett av sina verksamhetsområden analysera god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsen fastställde riktlinjer för intern kontroll. Av riktlinjerna framgår ansvarsfördel-

ning samt när och hur den interna kontrollen ska planeras och följas upp. Som första gemensamma granskningsområde valdes ramavtalstrohet inom upphandlingsområdet.

Kommunstyrelsen tog under våren 2008 initiativ till en översyn av tekniska kontorets organisation, vilket resulterade i genomförande av ett antal uppdrag.

Danderyds kommun har uppvaktat Vägverket angående sänkt hastighet på E18. Vägverket planerar sänka hastigheten på en begränsad del av E18. Vidare planeras en försöksperiod med miljöstyrd hastighet under 2009.

Socialkontorets missbruksresurser samlokaliseras med landstingets beroendevård i en integrerad beroendemottagning på socialkontoret. Integrationen ger flera samverkansfördelar då landstingets sjuksköterska och läkare delar lokal med vuxenheten.

Alla skolor har haft en eller flera lärare som har genomgått utbildning inom ramen för den statliga satsningen Lärarlyftet.

Måluppfyllelse

Kommunen har sju övergripande mål som antogs av fullmäktige i november 2007. Av följande tabell framgår bedömning av måluppfyllelse avseende de sju målen.

Komplett redovisning av inriktnings- och resultatmål framgår av kommunens hemsida, www.danderyd.se

Mål	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
Danderyd skall vara en bra och attraktiv kommun att bo och verka i.	
Danderyd skall erbjuda sina invånare stor valfrihet i den kommunala servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar.	
Danderydsborna skall erbjudas en bra och attraktiv service.	
God ekonomisk hushållning skall vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet.	
Kommunen skall ge goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturliv.	
Företag verksamma i kommunen skall erbjudas ett gott näringslivsklimat.	
Kommunen skall ha låg kommunalskatt.	

Totalt har kommunen 47 inriktningsmål för nämnderna. Dessa är kopplade till sex av kommunens övergripande sju mål. Målet om låg kommunalskatt har inga inriktningsmål på nämndnivå. Nämndernas inriktningsmål antogs av fullmäktige i mars 2008. Av tabell nedan framgår nämndernas bedömning av måluppfyllelse avseende sina respektive inriktningsmål.

Nämnd	Antal inriktningsmål			
BUN	12	3	9	
Socialnämnden	6	2	3	1
Tekniska nämnden	11		10	1
Byggnadsnämnden	4	2	2	
Kultur och Fritid	8	4	3	1
Kommunstyrelse	6		5	1
Totalt	47	11	32	4

1. Danderyd skall vara en bra och attraktiv kommun att bo och verka i

Målet bedöms överträffa förväntad nivå.

Bedömningen baseras på nämndernas måluppfyllelse för sina respektive inriktningsmål, på kommu-

nens resultat i SCB medborgarundersökning samt på tidningen Fokus ranking av kommuner (juni 2008).

Till kommunens övergripande mål har knutits åtta inriktningsmål för nämnderna. De nämnder som har inriktningsmål är Tekniska nämnden, Byggnadsnämnden samt Kommunstyrelsen. Måluppfyllelsen bedöms generellt som god. Fem av målen når förväntade nivåer och två mål överträffar förväntade nivåer. Ett mål bedöms inte vara uppfyllt. Det avser kommunstyrelsens mål om luft och buller. Behovet av bullerdämpande åtgärder utefter E18 och Roslagsbanan är i dagsläget stort. Även luftföroreningar är en stor miljöbelastning. Höga värden avseende inandningsbara partiklar har uppmätts längs hela E18. Under våren 2009 kommer en fördjupad utvärdering av Miljöprogrammet att genomföras i syfte att komma fram till åtgärder för att kunna nå kommunens uppsatta miljömål.

SCB medborgarundersökning genomfördes under hösten 2008. Undersökningen består av tre delar med totalt ca 100 frågor. Danderyds resultat samt jämförelse med 2007 och snitt för alla deltagande kommuner framgår av nedanstående tabell.

Område i SCB medborgarundersökning	Danderyd 2008	Danderyd 2007	Snitt 97 kommuner 2008
Kommunen som en plats att bo och leva i	78, bästa värde	76	64
Kommunens verksamheter	65, bästa värde	62	54
Inflytandet i kommunen	53, bästa värde	52	40

Tidningen Fokus rankade i juni 2008 Danderyd som bästa kommun att bo i. Rankningen baseras på ett 30-tal faktorer som exempelvis in/utflyttning, jämställdhetsindex, anmälda brott, miljöskyddad areal, sjukskrivningar, utgifter för skola och omsorg, nya företag, lärartäthet, valdeltagande, utbildningsnivå, skattesats mm.

Sammanfattningsvis är således måluppfyllelsen mycket god. Även avseende de mål som är uppnådda finns förbättringsmöjligheter. Det avser bl a ytterligare energieffektiviseringar, ökad trygghet kring platser som medborgarna bedömer som otrygga, risk-och krishantering för kommunen som helhet samt fortsatt fokus på trafiksäkerhet kring skolor och förskolor.

2. Danderyd skall erbjuda sina invånare stor valfrihet i den kommunala servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar.

Målet bedöms överträffa förväntad nivå.

Bedömningen baseras på nämndernas måluppfyllelse för sina respektive inriktningsmål. Till kommunens övergripande mål har knutits fyra inriktningsmål för nämnderna. De nämnder som har inriktningsmål är Barn-och utbildningsnämnden samt Socialnämnden och målen avser valfrihet inom barnomsorg, grundskola, gymnasieskola samt äldreomsorg.

Nämnderna bedömer att måluppfyllelsen överträffar målnivåerna när det gäller äldreomsorg och gymnasieskola, där valfriheten bedöms vara mycket god. Avseende förskola och grundskola bedöms valfriheten vara god.

När det gäller bedömning av om utbudet är tillräckligt stort framgår av Våga Visa att inom förskolan är det 54 % som instämmer helt eller delvis i att valmöjligheterna är tillräckligt stora. I grundskolan kan elever och föräldrar kan välja mellan kommunal eller fristående verksamhet för alla åldersgrupper. Av föräldrarenkät i Våga Visa framgår att ca 80 % av föräldrarna instämmer helt eller delvis i att det finns tillräckligt många grundskolor att välja mellan i Danderyd.

Hösten 2008 genomfördes för första gången gemensam intagning för alla elever i Stockholms län, med undantag för samhälls-och naturprogrammen i Stockholms stad.

Inom äldreomsorgen bedömer socialnämnden att valfriheten är god.

3. Danderydsborna skall erbjudas en bra och attraktiv service.

Målet bedöms överträffa förväntad nivå.

Bedömningen baseras på nämndernas måluppfyllelse för sina respektive inriktningsmål, på resultat i SCB medborgarundersökning samt på olika nationella jämförelser.

Till kommunens övergripande mål har knutits 17 inriktningsmål för nämnderna. Alla nämnder, utom Kultur-och Fritidsnämnden, har inriktningsmål som anknyter till det övergripande målet om bra och attraktiv service.

Måluppfyllelsen bedöms generellt som god. 13 av målen når förväntade nivåer och tre mål överträffar förväntade nivåer. De mål som överträffar förväntad nivå avser studieresultat av högsta nationella klass i grundskola och gymnasieskola samt kvalitet på insatser inom individ-och familjeomsorg.

Ett mål bedöms inte vara uppfyllt. Det avser socialnämndens mål att äldreomsorgen ska vara av högsta nationella klass. Av Socialstyrelsens brukarundersökningar inom hemtjänst och särskilda boenden framgår att Danderyds äldreomsorg placerar sig ungefär i mitten av landets 290 kommuner. I SKL Öppna jämförelser Äldreomsorg varierar Danderyds resultat mellan de olika indikatorerna, endast på ett fåtal indikatorer är Danderyd bland de 50 bästa kommunerna.

Av SCB medborgarundersökning framgår att medborgarna generellt ger verksamheterna mycket goda betyg. Helhetsbetyget på kommunens verksamheter är högst av alla 97 deltagande kommuner i undersökningen 2008.

	Danderyd hösten 2008	Danderyd våren 2007	Samtliga kommuner 2008
Nöjd-medborgarindex, helheten	65	62	54
Bemötande-tillgänglighet	67	64	61
Förskolan	77	75	64
Grundskolan	78	73	59
Gymnasieskolan	79	75	61
Äldreomsorgen	58	58	51
Stöd för utsatta personer	57	54	48
Gator och vägar	62	*	51
Fritid-idrott	72	*	64
Fritid-kultur	53	*	58
Miljöarbete	49	*	64
Vatten och avlopp	81	*	77
Renhållning	70	*	64
Räddningstjänst	73	67	77
*=ej jämförbart pga nya frågor 2008			

När det gäller kommunens verksamheter framgår av SCB medborgarundersökning att det framförallt är inom områdena fritid-kultur, äldreomsorg, stöd till utsatta personer samt miljöarbete (möjlighet att lämna farligt avfall, grovavfall, elektronikavfall) som kommunen har förbättringsmöjligheter.

SKL, Socialstyrelsen m fl har under året genomfört en rad nationella jämförelser. Generellt hävdar sig

Danderyd mycket väl i jämförelse med andra kommuner. Resultat inom grundskola och gymnasieskola är av högsta nationella klass. Servicenivån inom särskilda boende är mycket hög i jämförelse med andra kommuner enligt kvalitetsenkät till boendechefen inom ramen för SKL's projekt Kommunens kvalitet i korthet. Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar inom äldreomsorg visar på en placering kring mitten av landets kommuner, dock i nivå med övriga förortskommuner i Stockholms län.

Sammanfattningsvis uppvisar kommunen goda resultat inom flera verksamheter. För att ytterligare höja måluppfyllelse finns möjligheter till förbättringar, även avseende de mål där måluppfyllelsen bedöms som god. Det avser bl a arbetsro samt ansvar och inflytande i grundskolan, inflytande och påverkan i gymnasieskolan, brukarinflytande i handikappomsorgen, in och utläckage av vatten inom VA-verksamheten samt äldreomsorgens mål att vara av högsta nationella klass.

4. God ekonomisk hushållning skall vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet.

Bedömningen är att målet är uppnått.

Bedömningen baseras på nämndernas måluppfyllelse för sina respektive inriktningsmål avseende kostnadseffektivitet, på kommunens ekonomiska resultat jämfört med mål samt på olika nationella jämförelser. I bedömningen har också vägts in kommunens skattesats samt uppnådda resultat inom kommunens verksamheter, dvs avseende mål tre och fem.

Till kommunens övergripande mål har knutits ett inriktningsmål avseende kostnadseffektiv verksamhet som är gemensamt för alla nämnder. Kultur- och Fritidsnämnden och Tekniska nämnden har

Finansiella områden	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
Kommunens resultat	
Verksamhetens nettokostnad	
Nämndernas nettokostnad	
Investeringsverksamhet	
Extern medelsförvaltning	
Soliditet	
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter	
Sammanvägd bedömning	

dessutom mål som avser underhåll av anläggningar mm. Måluppfyllelsen bedöms generellt som god. Alla nämnder bedömer att de bedriver en kostnadseffektiv verksamhet, med undantag för tekniska nämndens projektverksamhet. Nämnderna har också identifierat förbättringsområden och angivit åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

När det gäller planering av underhåll bedömer nämnderna målen vara uppnådda för VA, gata och trafik samt anläggningar. Målet nås inte avseende fastighetsverksamheten.

De fem första områdena i tabellen finansiella områden, sidan 8, är redovisade utifrån en bedömning av budgetdisciplinen. Har budgeten hållits eller visat ett överskott så ger det utrymme till en gul eller grön bedömning. När det gäller kommunens externa resultat så uppgår det till 40,7 miljoner kronor vilket är drygt 16 miljoner kronor bättre än budgeterat. Verksamhetens nettokostnad visar ett utfall som är 31,2 miljoner kronor bättre än budget vilket primärt förklaras av intäkter genom exploatering av Enmans väg/Enebyängens handelsplats.

Nämndernas nettokostnad visar en negativ budgetavvikelse med 19,3 miljoner kronor som främst förklaras av ökade volymer gällande verksamheter som finansieras i peng- och checksystemet. Investeringsverksamheten har inte genomförts i nivå med beslutad budget för 2008. Större ombudgeteringar främst vad gäller kultur- och fritidsnämnden.

Den externa medelsförvaltningen gällande kommunens pensionsåtaganden intjänade före 1998 har utvecklats negativt under året. Utvecklingen på finansmarkanden som kraftigt kom att försämrats under hösten 2008 har medfört ett resultat i förvaltningen på -3,3 miljoner kronor. Marknadsvärdet för placerade

medel har minskat med ungefär 10% under 2008.

Kommunen har en soliditet som uppgår till 69,3% vilket bedöms vara ett starkt mått. Om måttet justeras för att det ofinansierade pensionsåtagandet lyfts in i balansräkningen, uppgår soliditeten till 49,8%. Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna uppgår till 96,5% för år 2008. Exkluderas effekten av nettointäkt gällande exploatering är måttet 102,1%. Kommunens resultat i avstämning mot balanskravet uppgår till 6,7 miljoner kronor. I detta utfall har 65 miljoner öronmärkts för fastighets- och miljölyftet som omfattar riktade satsningar i kommunens fastigheter.

De jämförelser med andra kommuner som vägs in i bedömningen är mått på kostnadseffektivitet inom skola och äldreomsorg inom SKL's projekt Kommunens kvalitet i korthet samt SCB's beräkning av avvikelse från standardkostnad. Av dessa framgår att kostnadseffektiviteten inom skolan är mycket god medan äldreomsorgen har en medelgod placering.

En sammanvägd bedömning av resurser och resultat i förhållande till mål ger en modell för analys av god ekonomisk hushållning enligt tabell på sidan 10.

Sammanfattningsvis bedöms målet vara uppnått eftersom Danderyd uppvisar god kvalitet i verksamheterna, har ekonomi i balans och låg skattesats samt uppvisar, med några undantag, en kostnadseffektiv verksamhet inom respektive nämnd.

Förbättringsområden avser äldreomsorgens kostnadseffektivitet samt att förfinna analysen inom de områden där denna inte varit komplett. Det avser framförallt handikappomsorg och socialpsykiatri där analysen bör kompletteras med kvalitetsmätningar samt inom byggnadsnämndens verksamheter.

Finansiella nyckeltal					
	2008	2007	2006	2005	2004
Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna	96,5%	98,1%	94,9%	98,4%	94,9%
Nettokostnadernas andel av skatter, exkl exploatering	102,1%	100,4%	95,1%	98,8%	96,8%
Nettokostnadsutveckling	2,8%	5,9%	-0,8%	9,7%	9,4%
Soliditet	69,3%	70,6%	69,8%	65,8%	65,2%
Soliditet, inklusive ofinansierat pensionsåtagande *	49,8%	51,7%	53,8%	50,4%	49,8%
Investeringsvolym, mkr	88,2	83,2	98,3	76,4	91,8
Kommunal skattesats	17,20	17,46	17,86	18,43	18,43
Skattesats i relation till genomsnitt för Stockholms län *	0,96	0,96	0,97	0,99	0,99

* Ofinansierad del av pensionsåtagandet utgörs av ansvarsförbindelse minus extern medelsförvaltning på balansdagen.

Tabell - Modell för analys av god ekonomisk hushållning

Resultat i förhållande till mål	Resultat	
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>		
Nämndernas inriktningsmål avseende kostnadseffektivitet.	Barn-och utbildningsnämnden	
	Socialnämnden	
	Kultur-och fritidsnämnden	
	Tekniska nämnden, alla verksamheter utom projekt	
	Tekniska nämnden, projekt	
	Byggnadsnämnden	
Nämndernas inriktningsmål avseende underhåll och värdet på kommunens realkapital.	Tekniska nämnden, fastighet	
	Tekniska nämnden, VA	
	Tekniska nämnden, Gata	
	Kultur-och fritidsnämnden, anläggningar	
Kommunens ekonomiska resultat i förhållande till mål		
Kommunens verksamheter (mål tre och fem)	Generellt god. Flertalet mål visar gul eller grön måluppfyllelse	
Jämförelse med andra kommuner		
- kostnadseffektivitet inom skola		
- kostnadseffektivitet inom äldreomsorg		
- avvikelser från standardkostnad	Grundskola	
	Gymnasieskola	
	Barnomsorg	
	IFO	
	Äldreomsorg	
God ekonomisk hushållning, sammanvägd bedömning		

5. Kommunen skall ge goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturliv.

Bedömningen är att målet är uppnått.

Bedömningen baseras på nämndernas måluppfyllelse för sina respektive inriktningsmål samt på SCB medborgarundersökning.

Till kommunens övergripande mål har knutits sju inriktningsmål för nämnderna. De nämnder som har inriktningsmål är Kultur- och Fritidsnämnden samt Tekniska nämnden. Nämndernas inriktningsmål avser verksamhet inom idrottsanläggningar, bibliotek, kultur-och musikskolor, Träffpunkten, fritidsgårdar samt småbåtshamnar. Tre av målen når förväntade nivåer och tre mål överträffar förväntade nivåer. Ett mål bedöms inte vara uppfyllt.

Måluppfyllelse överträffar förväntade nivåer för Träffpunkt Enebyberg, föreningsstöd samt möjligheter till

idrott och motion. Ett mycket aktivt föreningsliv i kombination med bra friluftsområden och generösa öppettider för anläggningarna innebär mycket goda förutsättningar för idrott, motion och friluftsliv.

Målet att fritidsgårdarna ska vara en attraktiv mötesplats nås inte. Baserat på attitydundersökningar bland ungdomar, besöksstatistik samt livsstilsstudien är slutsatsen att attraktiviteten kan förbättras.

Av SCB medborgarundersökning framgår att medborgarna bedömer att möjlighet till idrotts-och friluftsliv är mycket goda.

Sammanfattningsvis uppvisar kommunen således god måluppfyllelse. För att ytterligare höja måluppfyllelse finns möjligheter till förbättringar, även avseende de mål där måluppfyllelsen bedöms som god. Det avser bl a verksamhet för funktionshindrade, att öka antalet aktiva ungdomar samt ökat utbud av kulturaktiviteter.

6. Företag verksamma i kommunen skall erbjudas ett gott näringslivsklimat.

Målet bedöms överträffa förväntad nivå.

Bedömningen baseras på kommunstyrelsens måluppfyllelse, på resultat i SKL's jämförelseprojekt Kommunens kvalitet i korthet, på Svenskt näringslivs jämförelser samt på kommunens arbete med det lokala näringslivet.

Till kommunens övergripande mål har knutits två inriktningsmål för kommunstyrelsen. Målen avser samverkan inom regionen avseende infrastruktur och kommunikationer samt kommunens näringslivsservice.

Svenskt näringslivs ranking av företagsklimat i landets kommuner presenterades före sommaren 2008. Av denna framgår att Danderyd placerar sig på tredje plats.

Under hösten 2008 har Svenskt näringsliv också granskat kommunernas hemsidor och har bland annat undersökt hur man på nätet informerar företagare om lagstiftning, regelverk och tillvägagångssätt för att delta i en upphandling samt hur kommunerna kommunicerar med blivande och existerande företagare när det gäller konkurrensutsättning av verksamheter. Danderyds resultat är väl godkänt, tillsammans med 13 andra kommuner.

Av SKL's projekt Kommunens kvalitet i korthet framgår att Danderyd ligger på tredje plats av totalt 62 kommuner när det gäller antal företag som startats per 1000 invånare.

Under 2008 har kommunens näringslivsansvarig träffat flertalet av de lokala företagsföreningar för att inhämta synpunkter och idéer kring hur Danderyds kommun kan utveckla och förbättra sin näringslivsservice. Kommunen bidrar till Täby-Danderyd Nyföretagarcentrum som ger individuell och kostnadsfri rådgivning till personer som överväger att starta, eller nyligen har startat egna företag.

7. Kommunen skall ha låg kommunalskatt.

Målet bedöms överträffa förväntad nivå.

När det gäller kommunal skattesats placerar sig Danderyd 2008 på andra plats i riket med 17,20. Landets

lägsta kommunalskatt har Solna med 17,12. Snittet i Stockholms län är 18,44 och i riket 20,71.

Ekonomisk översikt

I sammanfattning redovisar kommunen ett bra ekonomiskt resultat från verksamhetsår 2008. Resultatet är 40,7 miljoner kronor och utfallet avstämt mot balanskravet är 6,7 miljoner kronor.

I avstämning mot beslutad budget noteras avvikelser på totalt -19,3 miljoner kronor vilket i huvudsak förklaras av volymökningar i peng- och checkstyrd verksamhet hos barn- och utbildningsnämnd och socialnämnd. Samtidigt ska noteras att socialnämnden nedbringt ett befarat större överskridande genom beslut och åtgärder gällande hemtjänstverksamheten.

Nämndernas driftredovisning

Nettokostnader per nämnd			
Mkr	Reviderad budget	Bokslut	Avvikelse
Kommunstyrelsen	52,0	51,2	0,8
Revision	0,9	0,9	0,0
Överförmyndarnämnd	1,2	1,2	0,0
Byggnadsnämnd	6,3	6,8	-0,5
Teknisk nämnd	86,7	84,2	2,5
Kultur- och fritidsnämnd	63,5	63,9	-0,4
Barn- och utbildningsnämnd	646,5	656,6	-10,1
Socialnämnd	453,9	463,4	-9,5
Avgår interna poster	-59,9	-57,8	2,1
Nämndernas nettokostnad	1 251,1	1 270,4	-19,3
Produktionens resultat	3,1	6,1	-3,0
Pensioner netto	22,2	26,0	-3,8
Diverse intäkter	-20,0	-71,6	51,6
PO diff och korrigeringar		-5,7	5,7
Verksamhetens nettokostnad	1 256,4	1 225,2	31,2

Budgeten för år 2008 reviderades vid två tillfällen under året. Det första tillfället var i ordinarie hantering av reviderad budget beslutad av fullmäktige i februari. Därefter gjordes ytterligare en justering

angående pengbeloppen som beslutades av fullmäktige i juni. Avvikelseerna för berörda nämnder gäller främst volymökningar i verksamheten. Det är främst volymökningar inom barnomsorgen som förklarar avvikelserna på -10,1 miljoner kronor.

Av tabellen framgår även den resultat effekt som uppstår genom exploateringsintäkten gällande Enmans väg. Produktionens resultat är 3 miljoner kronor sämre än det av fullmäktige godkända negativa resultatet om 3,1 miljoner kronor.

Nämndernas investeringsverksamhet

Nettoinvesteringar per nämnd			
Mkr	Reviderad budget	Bokslut	Avvikelse
Kommunstyrelsen	2,2	4,6	-2,4
Byggnadsnämnd			0,0
Teknisk nämnd	90,9	76,2	14,7
Kultur- och fritidsnämnd	11,3	3,9	7,4
Produktionsstyrelsen	5,2	3,5	1,7
Nämndernas nettokostnad	109,6	88,2	21,4

Tekniska nämnden har i huvudsak genomfört planerade investeringsprogram. Bland större projekt noteras Danderyds gymnasium 23,0 miljoner kronor, Marina läroverket 5,1 miljoner kronor samt insatser gällande drifteffektiviseringar, inomhusmiljö och verksamhetsanpassningar om totalt 18,4 miljoner kronor. Den positiva budgetavvikelsen uppstår genom att nämnden inte utnyttjat det totala ramanslaget om 20,0 miljoner kronor som beslutas av fullmäktige. Kultur- och fritidsnämnden har inte genomfört projekten gällande omklädningsrum mm vid Stockhagens idrottsplats 5,5 miljoner kronor och belysning vid Danderydsvallen 1,8 miljoner kronor. Dessa medel är beslutade för ombudgetering till 2009. Kommunstyrelsens avvikelse förklaras av att förvärvet av fastigheten Tranholmen 1:91 har belastat kommunstyrelsen.

Årets resultat och avstämning mot balanskravet

Resultaträkning 2008			
Mkr	Budget 2008	Bokslut 2008	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	441,2	486,6	45,4
Verksamhetens kostnader	-1 631,9	-1 644,3	-12,4
Avskrivningar	-65,7	-67,5	-1,8
Verksamhetens nettokostnader	-1 256,4	-1 225,2	31,2
Skatteintäkter	1 645,4	1 636,0	-9,4
Generella statsbidrag och utjämning	-372,8	-366,4	6,4
Finansiella intäkter	19,0	11,9	-7,1
Finansiella kostnader	-11,2	-15,6	-4,4
Resultat före extraordinära poster	24,0	40,7	16,7
Extraordinära inäkter			
Extraordinära kostnader			
Förändring av eget kapital	24,0	40,7	16,7

Kommunens resultat om 40,7 miljoner kronor uppstår primärt som en effekt av försäljningen av exploateringsmark vid Enmans väg. Som tidigare redovisats så föreligger det negativa budgetavvikelse inom ordinarie verksamhet, -19,3 miljoner kronor, produktionsstyrelsens verksamheter -3,0 miljoner kronor, skatteintäkter, statsbidrag och utjämning -3,0 miljoner kronor, extern medelförvaltning -3,3 miljoner kronor.

Avstämning av balanskravet 2008	
Redovisat resultat	40,7
Realisationsvinster	-0,1
Medelförvaltningens resultat	3,3
Pensionsutbetalningar (inkl löneskatt)	24,3
VA-verkets resultat	3,5
Fastighets- och miljölyftet	-65,0
Utfall avstämt mot balanskravet	6,7

Det bokföringsmässiga resultatet i pensionsförvaltningen uppgår 2008 till ett underskott om 27,6 miljoner kronor vilket avräknas vid avstämning

mot balanskravet. Detta i enlighet med fullmäktiges beslut att inte täcka underskott i pensionsförvaltningen med skattemedel. Den avgiftsfinansierade VA-verksamheten har redovisat ett planerat negativt resultat om 3,5 miljoner kronor som regleras mot VA-verkets öronmärkta del av det samlade egna kapitalet. Slutligen öronmärks motsvarande 65,0 miljoner kronor till fastighets- och miljölyft där medel ska användas för insatser i kommunens fastigheter. Särskild plan för användning av dessa medel ska upprättas och fastställas av kommunfullmäktige.

Utveckling av sjukfrånvaro

Generellt redovisar många organisationer en nedgång i personalens sjukfrånvaro. Av nedanstående tabeller framgår att en minskning redovisas såväl totalt som för långtidssjukfrånvaro, för kvinnor och män samt i samtliga åldersintervall.

Sjukfrånvaro, %					
	2004	2005	2006	2007	2008
Total sjukfrånvarotid	9,5	8,1	8,1	7,8	6,9
Därav långtidssjukfrånvaro	63,4	59,8	65,2	63,7	56,4
Sjukfrånvarotid för kvinnor	10,5	8,9	9,2	8,8	7,7
Sjukfrånvarotid för män	5,2	5,1	4,1	3,9	3,6
Sjukfrånvarotid, - 29 år	6,8	5,9	7,0	6,3	6,2
Sjukfrånvarotid, 30 - 49 år	8,3	7,4	7,3	6,7	5,8
Sjukfrånvarotid, 50 år -	11,3	9,3	9,2	9,2	8,1

Kvinnor har fortsatt en högre sjukfrånvaro än män och en något högre sjukfrånvaro noteras i åldersgrupper från 50 år och uppåt. Korttidssjukfrånvaron har ökat under 2008 vilket medfört en ökad kostnad för arbetsgivaren med 1,1 miljoner kronor.

Fördelat per verksamhetsområde redovisas följande bild av sjukfrånvaron.

Sjukfrånvaro, %					
Per verksamhet	2004	2005	2006	2007	2008
Barnomsorg	9,7	8,8	9,5	9,4	7,3
Skola	8,1	6,4	6,4	5,8	5,7
Äldre- och handikappomsorg	14,8	12,6	13,4	12,8	11,7
Bibliotek och fritid *					5,9
Övrig verksamhet	7,7	7,5	6,7	6,9	5,4
Kommunen totalt	9,5	8,1	8,1	7,8	6,9

* ingick fram till och med 2007 i övrig verksamhet som även omfattar personal inom förvaltningarnas kontor.

Andelen sjukfrånvaro har minskat i samtliga verksamheter men är fortfarande högst hos personal inom äldre- och handikappomsorg. Generellt har insatserna under 2008 fokuserats på utveckling av rehabiliteringsinsatser.

Intern kontroll

I september fastställdes riktlinjer för intern kontroll av kommunstyrelsen. Av riktlinjerna framgår ansvarsfördelning samt när och hur den interna kontrollen ska planeras och följas upp.

Resultat av genomförd intern kontroll 2008

Nämnderna har i sina verksamhetsberättelser redovisat resultatet av genomförd intern kontroll 2008. Av redovisningarna framgår vilka granskningsområden som uppvisar avvikelser samt vilka åtgärder som har vidtagits/ska vidtas för att förbättra den interna kontrollen.

Identifierade brister varierar mellan nämnderna och avser bl a avtalshantering, beslutsunderlag i investeringsprocessen, bedömning av behovet av särskilt stöd avseende barn och elever, tidrapportering, handläggningstider, fakturahantering mm.

Kommunstyrelsen beslutade i september att det gemensamma granskningsområdet 2008 skulle vara ramavtalstrohet inom upphandlingsområdet.

Av nämndernas granskningar framgår att det finns förbättringsmöjligheter när det gäller ramavtalstroheten. Produktionsstyrelsen konstaterar brister inom framförallt kemtekniska produkter, städmaterial, kontorsmaterial samt livsmedel på skolorna. Tekniska nämnden har påbörjat en genomgång i syfte att ta fram vilka områden, framförallt avse-

ende konsulttjänster, som behöver kompletteras med ramavtal.

Förslag till åtgärder för att förbättra ramavtalstroheten avser framförallt tydligare information om ramavtal och hur de ska användas, utbildning i upphandling och avrop från ramavtal (påbörjas i mars 2009), uppföljning av ramavtalstrohet en gång per år samt att identifiera nya ramavtalsområden.

Bedömning av den interna kontrollen

En helhetsbedömning är att den interna kontrollen fungerar tillfredsställande, men att förbättringsmöjligheter finns. Resultat av genomförd intern kontroll samt åtgärder för att förbättra kontrollen kommer att redovisas i separat ärende under våren 2009.

Alla nämnder har i sina verksamhetsberättelser redovisat interna kontrollplaner för 2009.

När det gäller den finansiella rapporteringen innehåller den interna kontrollplanen för 2009 en rad åtgärder för att öka tillförlitligheten. Därutöver bedöms det finnas behov av att samordna och säkra förvaltningsövergripande rutiner mm i bokslutsarbetet.

Utmaningar för framtiden

Den försämrade konjunkturen innebär att öknings-takten vad avser skatteintäkter förväntas bli låg kommande år. För Danderyds kommun innebär det en stor utmaning att fortsatt bibehålla den höga kvaliteten i verksamheterna. De kommande åren kommer att präglas av omprövning av verksamheter, organisation och arbetsformer. I det arbetet är utvecklingen av kommunens styrmodell med mål- och uppdragsstyrning kombinerad med rambudget av avgörande betydelse.

Den uppkomna ekonomiska situationen kommer att ställa höga krav på nämndernas analyser och slutsatser. Kommunens styrmodell och kvalitén på beslutsunderlagen kommer att utgöra stöd i arbetet med att säkerställa väl avvägda beslut och prioriteringar.

Ett beslut om utveckling av Mörby centrum kommer att ställa höga krav på berörda nämnder och förvaltningar. Byggnadsnämndens planarbete och kommunens exploatering kommer fortsatt stå i fokus under främst 2009. Fördjupade studier av kommunens investeringar i infrastruktur mm kommer alltmer i förgrunden.

Kommunens omfattande investeringsprogram samt fastighets-och miljölyftet kommer, under de närmaste åren, att ställa höga krav på tekniska nämnden och dess kontor med avseende på effektivitet i handläggning och ärendehantering.

Miljöplanen kommer att utvärderas under 2009 och åtgärder för att nå målen kommer att identifieras. Omfattande buller och förhöjda partikelhalter utmed E18 samt buller utmed Roslagsbanan utgör grund för fortsatt kravställande gentemot främst Vägverket och SL

Befolkningsprognosen visar på en ökning av åldersgrupperna 6-12 år samt äldre över 90 år. Variationer inom åldersgrupperna kommer att ställa höga krav på en långsiktig dimensionering av platser inom skola, förskola och äldreomsorg. Avvägningen mellan utbyggnad av permanenta lokaler och provisoriska lösningar för förskola och skola är central.

Danderyd är under 2009 ordförandekommun inom samarbetet Stockholm Nordost. Under året fokuseras arbetet på för regionen angelägna infrastrukturfrågor. Hit hör bl a krav på Banverket och SL om genomförande av en järnvägsutredning.

De kommande åren sker stora pensionsavgångar både inom chefsgruppen och bland övriga anställda. Kommunen måste aktivt arbeta med insatser för att säkerställa tillgången på kompetent personal.

Kommunens krishantering måste förbättras. Tydliggörande av kommunens geografiska samordningsansvar, teknisk försörjning och utbildning i krishantering är exempel på angelägna utvecklingsområden.

Kommunstyrelsen

Gunnar Oom, (M) kommunstyrelsens ordförande

Sverker Littorin, (KD) 1:e vice ordförande

Siv Sahlström, (C) 2:a vice ordförande

Olle Reichenberg, (M)

Ingrid Erneman, (M)

Torsten Sjögren, (M)

Ulla Hurtig Nielsen, (M)

Lena Strååt, (M)

Nicklas Torlegård, (M)

Patrik Nimmerstam, (C)

Bengt Sylvan, (FP)

Lars-Gunnar Wallin, (FP) t.o.m. 15/12 2008

Jonas Uebel, (FP) fr.o.m. 15/12 2008

Sivert Svärting, (S)

Resultaträkning

	Not	Helår 2008	Helår 2007
Verksamhetens intäkter	1	486,6	407,2
Verksamhetens kostnader	2	-1 644,3	-1 536,7
Avskrivningar	3	-67,5	-62,6
Verksamhetens nettokostnader	4	-1 225,2	-1 192,1
Skatteintäkter	5	1 636,0	1 553,2
Generella statsbidrag och utjämning	6	-366,4	-338,2
Finansiella intäkter	7	11,9	25,4
Finansiella kostnader	8	-15,6	-13,4
Resultat före extraordinära poster		40,7	34,9
Extraordinära intäkter			-
Extraordinära kostnader			-
FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL		40,7	34,9

Redovisningen har skett i enlighet med Lagen om kommunal redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Kompletterande beskrivning lämnas under respektive not.

NOTER RESULTATRÄKNING

Not	Helår 2008	Helår 2007
1 Verksamhetens intäkter		
Försäljningsmedel	2,5	2,4
Taxor och avgifter	139,5	124,3
Hyror och arrenden	76,9	75,5
Bidrag	95,5	86,7
Försäljning av verksamhet och entreprenader	92,3	87,3
Försäljning av expl.fastigheter	73,8	27,7
Försäljning av anläggningstillg.	0,1	0,5
Övriga intäkter	6,0	1,8
<u>Externa intäkter hänförliga till investeringsintäkter</u>		1,0
	486,6	407,2
2 Verksamhetens kostnader		
Inköp av anläggningstillgångar	-1,5	-0,2
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-0,3	-0,2
Bidrag och transfereringar	-51,5	-50,6
Entreprenader och köp av verksamhet	-695,4	-631,5
Konsulttjänster	-19,4	-19,3
Löner, förmåner och div kostnadsersättningar	-456,6	-425,5
Sociala avgifter	-161,4	-156,5
Pensionskostnader	-44,0	-45,5
Personalsociala kostnader	-12,3	-13,6
Lokal- och markhyror, fastighetservice	-57,1	-51,6
Hyra/leasing av anläggningstillgångar	-4,7	-3,7
Bränsle, energi och vatten	-38,0	-39,2
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	-43,1	-44,8
Kontorsmaterial och trycksaker	-5,3	-3,5
Reparation och underhåll av maskiner	-1,0	-0,9
Diverse främmande tjänster	-17,9	-19,4
Tele-, datakommunikation och postbefordran	-5,4	-5,3
Transporter och resor	-13,5	-12,7
Representation	-1,0	-0,6
Annonser, reklam, information	-1,4	-1,6
Försäkringsavgifter och riskkostnader	-8,3	-6,3
<u>Övrigt (revision, div kostnader, avr interna kostn)</u>	-5,2	-4,2
	-1 644,3	-1 536,7
3 Avskrivningar		
Planenliga avskrivningar, fastigheter	-59,4	-56,4
Planenliga avskrivningar, maskiner och inventarier	-8,1	-6,1
<u>Nedskrivning av anläggningstillgångar</u>	0,0	-0,1
	-67,5	-62,6

Avskrivningar har gjorts i enlighet med rekommendationer från SKL.

Not	Helår 2008	Helår 2007
4 Verksamhetens nettokostnader		
Nämndernas nettokostnader enl driftredovisningen	-1 328,2	-1 244,0
<u>Interna poster (avskrivningar och internränta)</u>	<u>57,8</u>	<u>113,6</u>
Delsumma	-1 270,4	-1 130,4
Produktionsorganisationens resultat	-6,1	0,0
Uppdragskontorets resultat		-
Pensioner (netto)	-26,0	-29,0
Fastighetsförsäljningar	73,8	28,2
Bostadsrättsförsäljningar		-
PO-differens	5,6	1,8
Semesterlöneskuld		-0,1
Förvaltningarnas finanskostnad	0,4	
Finansförvaltning	-2,2	
Förvaltningsarvode	-0,3	-0,3
<u>Korrigeringar</u>		<u>0,3</u>
Verksamhetens nettokostnader före avskr	-1 225,2	-1 129,5
Produktionens avskrivningar		
<u>Avskrivningar</u>		<u>-62,6</u>
Verksamhetens nettokostnader	-1 225,2	-1 192,1
5 Skatteintäkter		
Preliminära skatteintäkter	1 645,4	1 539,5
Slutavräkning (justering föregående år)	-1,9	-3,4
Prognos för slutavräkning	-7,5	17,1
	1 636,0	1 553,2
6 Generella statsbidrag och utjämning		
Regleringsavgift/-bidrag	-14,1	27,9
Kostnadsutjämning	163,8	125,6
Inkomstutjämning	-568,6	-518,6
Kommunal fastighetsavgift	40,5	-
Införandetillägg	20,8	27,6
Strukturbidrag	2,0	2,0
<u>Utjämningsavgift LSS</u>	<u>-10,8</u>	<u>-2,7</u>
	-366,4	-338,2
7 Finansiella intäkter		
Utdelning aktier	0,4	0,0
Ränteintäkter dotterbolag	2,4	2,2
Ränteintäkter likvida medel	0,7	1,3
Ränteintäkter kundfordran	0,1	0,2
Räntebidrag	0,5	2,3
Extern medelsförvaltning	7,8	19,4
	11,9	25,4

Not	Helår 2008	Helår 2007
8 Finansiella kostnader		
Räntekostnader	-6,5	-10,4
Byggekreditivränta	3,9	1,1
Ränta pensionsskuld	-1,8	-1,6
Övriga finansiella kostnader	-0,5	-0,4
Extern medelsförvaltning (realisationsförluster)	-5,8	-1,4
<u>Extern medelsförvaltning (nedskrivningar)</u>	<u>-4,9</u>	<u>-0,7</u>
	-15,6	-13,4

Byggekreditivränta avser den internränta som påförts pågående investeringar.

Finansieringsanalys

(Mkr)	Not	31/12 2008	31/12 2007
Den löpande verksamheten			
Resultat före extraordinära poster		40,7	34,9
Justering av ej rörelsekapitalpåverkande poster			
Avskrivningar		67,5	62,5
Nedskrivningar		-	0,1
Förändring av avsättningar		8,4	14,4
Övriga justeringar		-	-
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		116,6	111,9
Ökning (-)/minskning (+), förråd och varulager		7,3	-8,8
Ökning (-)/minskning (+), kortfristiga fordringar		-85,9	-15,5
Ökning (-)/minskning (+), medelsförvaltning (aktier/värdepapper)		24,0	7,6
Ökning (+)/minskning (-), kortfristiga skulder		54,3	14,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		116,3	109,2
Investeringsverksamheten			
Investering i mark, byggnader och tekniska anläggningar		-108,9	-74,9
Investering i maskiner och inventarier		-9,0	-8,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-	-
Investeringsbidrag		-	-
Justering av bokfört värde			
Försäljning av anläggningstillgångar	1	-	0,1
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-117,9	-82,8
Finansieringsverksamheten			
Nyupplåning		190,0	25
Amortering av lån	2	-202,3	-56,7
Ökning (-)/minskning (+), långfristiga fordringar	3	-2,8	2,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-15,1	-29,7
Årets kassaflöde		-16,7	-3,3
Likvida medel vid årets början		63,9	67,2
Likvida medel vid årets slut		47,2	63,9

NOTER FINANSIERINGSANALYS

(Mkr)		Not	31/12 2008	31/12 2007
1	Försäljning av anläggningstillgångar			
	Bokfört värde, försålda inventarier		-	0,1
			0,0	0,1
2	Amortering av lån			
	Omsättning av lån		0,0	46,8
	Lösen av lån		-192,1	-99,7
	Förändring av kortfristig del av långfristig skuld		-1,4	1,3
	Amortering av lån		-8,8	-5,1
			-202,3	-56,7
3	Ökning (-)/minskning (+), långfristiga fordringar			
	Fordran Blomsterfonden		0,2	0,2
	Fordran övrigt		-3,0	1,8
			-2,8	2,0

From 2005 har kommunen ändrat princip för redovisning av finansieringsanalys. Den nya principen utmynnar i förändring av likvida medel.

Balansräkning

	<u>Not</u>	<u>31/12 2008</u>	<u>31/12 2007</u>
TILLGÅNGAR (Mkr)			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1	1 148,8	1 151,5
Maskiner och inventarier	2	23,6	22,7
Pågående investeringar	3	102,2	50,0
Finansiella anläggningstillgångar	4	21,1	18,3
Summa anläggningstillgångar		1 295,7	1 242,5
Omsättningstillgångar			
Förråd m m	5	5,5	12,8
Fordringar	6	230,2	144,3
Kortfristiga placeringar	7	186,2	210,2
Kassa och bank	8	47,2	63,9
Summa omsättningstillgångar		469,1	431,2
SUMMA TILLGÅNGAR		1 764,8	1 673,7
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER (Mkr)			
Eget kapital			
Eget kapital	9	1 181,6	1 146,7
Årets resultat		40,7	34,9
Summa eget kapital		1 222,3	1 181,6
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	10	58,0	49,6
Summa avsättningar		58,0	49,6
Summa skulder			
Långfristiga skulder	11	199,3	211,6
Kortfristiga skulder	12	285,2	230,9
Summa skulder		484,5	442,5
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 764,8	1 673,7
Ställda panter och ansvarsförbindelser	13	595,8	596,1

Noter Balansräkning

Not	31/12 2008	31/12 2007
1 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Verksamhetsfastigheter	652,6	692,3
Varav pågående investeringar		-45,8
Markreserv	6,5	5,8
Hyres och arrendefastigheter*	142,4	49,6
Bostadsfastigheter*		99,1
Varav pågående investeringar		-
Publika fastigheter	178,3	183,4
Varav pågående investeringar		-4,2
<u>Fastigheter för affärsverksamhet (VA-verket)</u>	<u>169,0</u>	<u>171,3</u>
	1 148,8	1 151,5
Akkumulerat anskaffningsvärde	1 980,4	1 923,6
Akkumulerade avskrivningar	-831,6	-772,1
<u>Pågående investeringar</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	1 148,8	1 151,5
2 Maskiner och inventarier		
Akkumulerat anskaffningsvärde	116,4	107,6
Akkumulerade avskrivningar	-92,8	-84,8
Nedskrivning inventarier		-0,1
<u>Pågående investeringar</u>	<u>-</u>	<u>-0,1</u>
	23,6	22,6
* Från och med 2008 redovisas bostadsfastigheter och hyres och arrendefastigheter som fastigheter för annan verksamhet.		
3 Pågående investeringar		
<u>Pågående investeringar</u>	<u>102,2</u>	<u>53,5</u>
	102,2	53,5
4 Finansiella anläggningstillgångar		
Aktier och värdepapper	4,1	1,1
Långfristiga fordringar	0,2	0,4
<u>Bostadsrätter</u>	<u>16,8</u>	<u>16,8</u>
	21,1	18,3
5 Förråd, lager och exploateringsfastigheter		
Oljelager	1,5	1,3
<u>Exploateringsfastigheter</u>	<u>4,0</u>	<u>11,5</u>
	5,5	12,8

Not		31/12 2008	31/12 2007
6	Fordringar		
	Kundfordringar	18,4	22,3
	Diverse kortfristiga fordringar		
	Momsfordran	-	-
	Momsfordran (Ludvika)	24,0	17,3
	Övriga kortfristiga fordringar	63,7	59,2
	Interimsfordringar		
	Upplupna intäkter, Carlson	2,0	2,5
	Likvidfordran, Carlson	-	0,3
	Skatteintäkter	15,3	20,3
	Periodiserade kostnader	25,0	
	Förutbetalda kostnader	7,2	
	Upplupna intäkter	74,6	
	Övriga interimsfordringar		22,4
		230,2	144,3

Bokföringsmässig avskrivning har skett av de fordringar som är äldre än ett år, d.v.s. med förfallodag före 31 december 2004, förutom i de fall utredning pågår eller betalningsplan har upprättats.

7	Kortfristiga placeringar		
	Aktier och värdepapper		
	Aktier, Carlson	26,7	29,5
	Aktiefondandelar, Vanguard	57,7	60,4
	Räntebärande värdepapper, Carlson	109,3	122,9
	Nedskrivning, kortfristiga placeringar		
	Nedskrivning, Carlson aktier	-6,5	
	Nedskrivning, Vanguard	-1,0	
	Nedskrivning, Carlson räntepapper	0,0	-2,6
		186,2	210,2

Nedskrivningen av tillgångarnas bokförda värde är from 2003 beräknad utifrån lägsta värdets princip för aktier och räntebärande värdepapper separat för respektive portfölj.

8	Kassa och bank		
	Postgiro	9,9	8,1
	Bank	37,3	55,8
	- varav bank, Carlson	3,9	3,7
		47,2	63,9

9	Eget kapital		
	Rörelsekapital	183,9	200,3
	Anläggningskapital	1038,4	981,3
		1 222,3	1 181,6

	Därav Produktionsstyrelsens ack överskott	35,4	39,4
	Därav VA-verkets ackumulerade överskott	3,8	6,9
	Därav Uppdragskontorets ack överskott	-	2,2
	Därav Volymreglering	-	8,0
	Därav pensionsskuldsköning	-	-

Not		31/12 2008	31/12 2007
10	Avsättningar		
	Avsättningar för ålderspensioner	46,7	39,9
	Avsättningar för garantipensioner	-	-
	Avsättningar för särskild löneskatt	11,3	9,7
		58,0	49,6
11	Långfristiga skulder		
	SEB	21,7	73,3
	Nordea	50,0	-
	Swedbank	136,2	145,5
	Summa låneskuld	207,9	218,8
	Kortfristig del av långfristig skuld	-8,6	-7,2
		199,3	211,6
12	Kortfristiga skulder		
	Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	8,6	7,2
	Leverantörsskulder	136,9	111,7
	Momsskuld	3,1	4,1
	Övriga kortfristiga skulder	0,3	0,1
	Interimsskulder		
	Retroaktiva löner	5,6	2,4
	Timlöner	2,4	2,4
	OB-ersättningar	1,2	1,0
	Semesterlöneskuld, månadsanställda	21,5	20,0
	Semesterlöneskuld, timanställda	1,1	0,8
	Semesterlöneskuld, uppehållsanställda	5,1	4,8
	Semesterlöneskuld, lärare	14,5	14,5
	Upplupna räntekostnader	5,0	3,5
	Upplupna personalkostnader (skatt o avgifter)	23,9	22,4
	Individuell pension inkl löneskatt	23,2	21,4
	Avräkningskuld, kommunalskatt	7,5	0,0
	Förutbetalda hyresintäkter	3,2	0,0
	Övriga interimsskulder	22,1	14,6
		285,2	230,9
13	Ställda panter och ansvarsförbindelser		
	Ansvarsförbindelser pensioner (inkl löneskatt)		
	Kommunen	535,1	532,8
	Borgensåtaganden		
	Djursholms AB	1,3	1,3
	Egna hem o småhus, förlustansvar kreditgaranti	0,7	0,9
	Övriga förpliktelser	58,7	61,1
		595,8	596,1

Sammanställd redovisning

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunens totala verksamhet oberoende om den drivs i förvaltning eller i bolagsform. I den sammanställda redovisningen har interna händelser mellan kommunen och bolaget tagits bort.

Avgränsning

I Danderyds sammanställda redovisning ingår förutom kommunen det av kommunen helägda bolaget Djursholms AB.

Kommunens övriga engagemang

Kommunen har även engagemang i tre kommunalförbund samt minoritetsposter i ett antal företag.

Danderyds andel av kommunalförbundens tillgångar och skulder uppgår till följande procenttal.

Södra Roslagens Brandförsvärsförbund	18,1 %
Käppalaförbundet	8,2 %
Norrvatten	8,6 %

Djursholms AB

Enligt bolagsordningen är ändamålet med Djursholms AB att främja kommunens exploateringsverksamhet för olika former av bebyggelse och anläggningar. Bolaget har också att förvärva, äga, förvalta eller försälja fastigheter bebyggda eller obebyggda för kommunal verksamhet, näringsverksamhet och fritidsändamål.

Av ägardirektiv beslutat av fullmäktige framgår att bolagets syfte är att tillhandahålla mark för rekreationsändamål samt park, gator och annan allmän plats. Mark för allmänt ändamål skall upplåtas utan ekonomisk ersättning. Bolaget skall även verka för bevarande av ett levande jordbruk i kommunen. Vidare skall bolaget i mån av resurser tillhandahålla lokaler för kommunal verksamhet.

Bolaget innehar ett 100-tal fastigheter där merparten till areal utgörs av rekreationsområden, jordbruksmark och parkmark. En stor andel av bolagets fastighetsinnehav är så gamla att det saknas såväl bokfört värde som taxeringsvärde.

Under 2008 bjöds fastigheten Gandvik 3 ut till försäljning och ett köpeavtal träffades. Köparen har valt att inte fullfölja köpet varför bolaget vid årsskiftet 2008/2009 hävde avtalet. Bolaget kommer att rikta krav på köparen för de kostnader/intäkts-

bortfall som blir en följd av att köpet ej fullföljs. Bolaget har vidare avyttrat ett mindre markområde som komplement till tidigare försäljning av mark till kommunen för exploatering av Rinkebyvägens arbetsområde för 40 000 kronor. Bland större projekt under året noteras VVS-arbeten gällande fastigheten Hunding 8, luftvärme vid Pärkans förskola och IT-kontor i Slottet.

Teknisk förvaltning av fastigheterna sköts genom kommunens tekniska kontor och kommunledningskontoret svarar för administration och bokföring i bolaget.

Resultaträkning, miljoner kronor					
	2004	2005	2006	2007	2008
Rörelseresultat	1,8	2,9	1,9	-2,2	2,4
Finansnetto	-1,8	-2,2	-2,1	-2,1	-2,3
Bokslutsdisposition	0,0	0,0	0,2	0,3	0,0
Skatt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,1	0,8	0,0	4,0	0,0

Balansräkning, miljoner kronor					
	2004	2005	2006	2007	2008
Anläggningstillgångar	60,4	59,0	57,8	58,1	57,8
Omsättningstillgångar	5,7	9,6	8,4	7,0	7,7
Summa	66,1	68,6	66,2	65,1	65,5

RESULTATRÄKNING - SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

(Mkr)	2008	2007
Verksamhetens intäkter	479,5	408,9
Verksamhetens kostnader	-1 632,9	-1 538,8
<u>Avskrivningar</u>	<u>-68,5</u>	<u>-63,5</u>
Verksamhetens nettokostnader	-1 221,9	-1 193,4
Skatteintäkter	1 636,0	1 553,2
Generella statsbidrag och utjämning	-366,4	-338,2
Finansiella intäkter	9,6	23,4
<u>Finansiella kostnader</u>	<u>-15,7</u>	<u>-13,5</u>
Resultat före extraordinära poster	41,6	31,5
Extraordinära intäkter	-	-
<u>Extraordinära kostnader</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL	41,6	31,5

FINANSIERINGSANALYS - SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

(Mkr)	<u>Not</u>	<u>31/12 2008</u>	<u>31/12 2007</u>
Den löpande verksamheten			
Resultat före extraordinära poster		41,6	31,5
Justering av ej rörelsekapitalpåverkande poster			
Avskrivningar		68,5	63,5
Nedskrivningar		-	0,1
Förändring av avsättningar		8,4	14,3
Övriga justeringar		-	-
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>118,5</i>	<i>109,4</i>
Ökning (-)/minskning (+), förråd och varulager		7,3	-8,8
Ökning (-)/minskning (+), kortfristiga fordringar		-84,5	-16,8
Ökning (-)/minskning (+), medelsförvaltning (aktier/värdepapper)		24,0	7,6
Ökning (+)/minskning (-), kortfristiga skulder		54,2	17,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		119,5	108,7
Investeringsverksamheten			
Investering i mark, byggnader och tekniska anläggningar		-110,5	-77,1
Investering i maskiner och inventarier		-9,0	-8,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar			
Investeringsbidrag		-	-
Justering av bokfört värde			
Försäljning av anläggningstillgångar		-	0,1
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-119,5	-85,0
Finansieringsverksamheten			
Nyupplåning		190,0	25,0
Amortering av lån		-202,3	-56,6
Ökning (-)/minskning (+), långfristiga fordringar		-2,8	2,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-15,1	-29,6
Årets kassaflöde		-15,1	-5,9
Likvida medel vid årets början		68,5	74,4
Likvida medel vid årets slut		53,4	68,5

BALANSRÄKNING - SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
TILLGÅNGAR (Mkr)		
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 177,1	1 179,2
Maskiner och inventarier	23,6	22,7
Pågående investeringar	102,2	50,0
Finansiella anläggningstillgångar	21,1	18,3
Summa anläggningstillgångar	1 324,0	1 270,2
Omsättningstillgångar		
Förråd m m	5,7	13,0
Fordringar	173,9	89,4
Kortfristiga placeringar	186,2	210,2
Kassa och bank	53,4	68,5
Summa omsättningstillgångar	419,2	381,1
SUMMA TILLGÅNGAR	1 743,2	1 651,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER (Mkr)		
Eget kapital		
Eget kapital	1 152,2	1 120,6
Årets resultat	41,6	31,5
Summa eget kapital	1 193,8	1 152,2
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner	58,0	49,6
Avsättningar för latent skatt	0,0	0,0
Summa avsättningar	58,0	49,6
Summa skulder		
Långfristiga skulder	200,6	212,9
Kortfristiga skulder	290,8	236,6
Summa skulder	491,4	449,5
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 743,2	1 651,3
Ställda panter och ansvarsförbindelser	595,9	596,1
varav kommunens borgen för de kommunägda företagen	1,3	1,3

Verksamhetsberättelser

Verksamhetsberättelser

Kommunstyrelsen	30
Överförmyndarnämnden	32
Byggnadsnämnden	33
Kultur- och fritidsnämnden	36
Tekniska nämnden	39
Barn- och utbildningsnämnden	43
Socialnämnden	47
Produktionsstyrelsen	51

Kommunstyrelsen

Ordförande: Gunnar Oom

(belopp i Mkr)	Budget	Bokslut	
	2008	2008	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	33,3	34,8	1,5
Verksamhetens kostnader	-85,3	-86,0	-0,6
Nettokostnader	-52,0	-51,2	0,8

med lokalgata och VA till området vid årsskiftet 2008/2009. Exploatörens bygg- och anläggningsarbeten påbörjas våren 2009.

Kommunfullmäktige godkände detaljplan och exploateringsavtal för Eneby torg i december. Exploatören planerar att inleda sina arbeten med nya bostäder, butiker och vårdcentral samt en torganläggning under våren 2009.

Svenska kraftnät har under året genomfört projektering av en ny kraftledning från Bergshamra till transformatorstationen vid Rinkebyvägen. Enligt planeringen för projektet ska tillståndsprocesserna genomföras under 2009. Kommunens planarbete har inletts. När ledningen om ca 3-4 år tas i bruk kan nuvarande luftledning genom kommunen tas ur drift.

Viktiga händelser i verksamheten

Plan- och stadsbyggnadsfrågor

Under året har planprocessen för nya Mörby centrum framskridit. Planen omfattar ett utökat butikscentrum med ett upp till 32 våningars höghus, bostadshus utmed Golfbanevägen, nytt busstorg samt nya torg.

Fullmäktige har antagit detaljplan för Enebyängens handelsområde i Enebyberg. Exploateringsavtal har träffats med TK Development om uppförande av en handelsanläggning. Kommunens inledde sitt arbete

Kommunerna i Stockholm Nordost har samarbetat i yttrande över den så kallade Stockholmsförhandlingen samt över samrådsförslag till RUF 2010-Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. Vidare har nordostkommunerna gemensamt svarat på Banverkets samrådsremiss avseende en förstudie om spårbunden kollektivtrafik i Stockholm nordost.

Fullmäktige har beslutat att inrätta Ekeby sjöns naturreservat i syfte att bevara och säkra den diversitet av fauna och flora som finns inom reservatområdet samt att vårda reservatområdets rekreativvärden

Måluppfyllelse	
Mål	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
Danderyd är enligt invånarna en trygg och säker kommun att bo och leva i.	■
I Danderyd är luften ren. Nivån på buller från vägar och kollektivtrafik underskrider fastställda gränsvärden.	■
I Danderyd får invånarna information om kommunens verksamheter och dess resultat. Invånarna kan också i hög grad utföra tjänster via Internet.	■
I Danderyds kommun är personalen tillgänglig och ger en god service till invånarna.	■
Danderyds kommun samverkar inom regionen för att påverka utvecklingen av infrastruktur och kommunikationer.	■
I Danderyd är den kommunala näringslivsservicen effektiv och snabb.	■

Organisations- och verksamhetsutveckling

Nämndernas inriktningsmål fastställdes av fullmäktige i mars och därefter har resultatmål arbetats fram av respektive nämnd. Kommunens målstruktur är nu komplett med ett tydligt samband mellan de övergripande sju målen, nämndernas inriktningsmål och resultatmål. Uppföljning av målen är integrerad i kommunens planerings- och uppföljningsprocess.

Fullmäktige beslutade under hösten att tillsammans med nio andra kommuner, däribland Stockholm, bilda ett gemensamt räddningstjänstförbund, Storstockholms brandförsvarsförbund, att gälla från och med den 1 januari 2009. Tidigare har Danderyd samverkat med fem andra kommuner inom Södra Roslagens Brandförsvarsförbund.

Fullmäktige fastställde i oktober en krishanteringsplan. Av planen framgår organisation och ansvarsfördelning om en extraordinär händelse inträffar och syftet med planen är att Danderyds kommun ska kunna organisera, utbilda och öva sin krisledningsorganisation på ett sådant sätt att den kan utveckla omedelbar och maximal effekt redan från krisens inledning

Danderyd har tillsammans med 19 andra kommuner i Stockholms län bildat ett gemensamt försäkringsbolag, Stockholmsregionens Försäkring AB. Syftet är att samordna upphandling och förvaltning av försäkringslösningar samt att vara ett stöd för kommunernas riskhantering.

Kommunstyrelsen tog under våren 2008 initiativ till en översyn av tekniska kontorets organisation, vilket resulterade i genomförande av ett antal uppdrag.

Trygg i Danderyd har under året genomfört en trygghetsenkät. Resultatet av enkäten har gett underlag för en prioritering av insatser för att öka tryggheten.

För tredje året i rad anordnades Företagsmässan Världsklass Danderyd som arrangerades gemensamt av Företagarna Danderyd, Handelskammaren Danderyd och Danderyds kommun.

I syfte att förbättra hantering av medborgarnas synpunkter finns sedan februari 2008 ett system för synpunktshantering på kommunens hemsida.

Måluppfyllelse

Inriktningsmålen bedöms vara uppnådda, med undantag för målet om ren luft och bullernivåer. Behovet av bullerdämpande åtgärder utefter E18 och Roslagsbanan är i dagsläget stort. Även luftföroreningar är en stor miljöbelastning. Höga värden avseende inandningsbara partiklar har uppmätts längs hela E18. Kommunstyrelsen är aktiv i fråga om buller och utsläpp genom remissyttrande samt uppvaktning av Vägverket m fl. Under våren 2009 kommer en fördjupad utvärdering av Miljöprogrammet att genomföras i syfte att komma fram till åtgärder för att kunna nå kommunens uppsatta miljömål.

Budgetavvikelsen på kommunledningskontoret avser framförallt kostnad för avgångsvederlag.

Utmaningar för framtiden

Ett beslut om utveckling av Mörby Centrum kommer att kräva stora insatser avseende samordning och exploateringsansvar. Informationsavdelningen kommer genom olika insatser ge invånarna information samt möjliggöra för invånarna att komma i kontakt med kommunen i frågor som rör arbetet med Mörby centrums utveckling.

Inom de närmaste åren kommer det att uppstå brist inom flera yrkesgrupper inom kommunen, varför personalförsörjning är ett högaktuellt utvecklingsområde. Det övergripande syftet med ett personalförsörjningsarbete är att säkerställa tillgången på medarbetare både på kort och på lång sikt.

Budgetavvikelse per programområde	
Verksamhet/programområde	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
Kommunledning och partistöd	
Kommunledningskontor	
Övrig gemensam verksamhet	
Brand-och samhällsskydd	
Miljö-och hälsoskydd	
Nämndens samlade verksamhet	

Överförmyndarnämnden

Ordförande: Lennart Waldenström

Måluppfyllelse

Överförmyndarnämndens uppgift är att med stöd av gällande lagbestämmelser i föräldrabalken utöva tillsyn över förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap. Vissa rättshandlingar kräver särskilt tillstånd av överförmyndarnämnden, t ex överlåtelse och förvärv av fast egendom och bostadsrätt, in-teckning av fast egendom, övertagande och upp-tagande av lån, ställande av egendom som säkerhet för annans förbindelse.

Genom delegation till nämndens ordförande och tjänsteman avgörs en stor mängd ärenden rörande t ex arvskiten, arvsavståenden, köp av aktier och andra värdepapper, disposition av penningmedel, arvoden till gode män och förvaltare, granskning och godkännande av förteckningar och årsräkningar, förordnande av god man enligt FB 11:1, FB 11:2 och FB 11:3, överlåtelse och förvärv av bostadsrätt och fast egendom, tillstånd för omyndig att driva näring m m.

Hos överförmyndarnämnden registrerade ärenden uppgick 2008-12-31 till 356 stycken fördelade på följande:

- Förmynderskap: 195 st, varav 43 st familjer är redovisningsskyldiga med ett eller fler barn
- God man enligt FB 11:2, 11 st
- God man enligt FB 11:3, 3 st
- God man enligt FB 11:4, 129 st
- Förvaltarskap enligt FB 11:7, 17 st
- God man för ensamkommande barn enligt lag 2005:429, 1 st

Överförmyndarnämndens budgetram för 2008 var 1,25 mkr och verksamhetens kostnader uppgick under året till 1,21 mkr. Nämndens verksamhet styrs dock helt av lagbestämmelserna i föräldrabalken varför det inte finns någon möjlighet att påverka antalet uppdrag eller verksamhetsvolym.

Utmaningar för framtiden

Vid årsskiftet 2008/09 infördes ändringar och tillägg i föräldrabalken i syfte att minska risken för missbruk av barns tillgångar samt stärka det allmännas tillsyn. För överförmyndarnämndens del kommer ärenden där barn är klient att öka mot bakgrund av bl a föräldrabalken 16 kap 11§.

Pågående Ärendeutredning, SOU 2007:65 innehåller stora förändringar vad det gäller bl a föräldrabalkens tillämpning och detta kommer om förändringarna blir verklighet att innebära högre arbetsbelastning vad det gäller handläggning och utredningsarbete för överförmyndarnämnden. Går lagförslaget igenom kommer många av de uppgifter och till viss del beslutsfattande som idag handhas av tingsrätterna att föras över på kommunal överförmyndarnämnd. Positiva röster gör gällande att ett ikraftträdande av ny lagstiftning kan komma redan till sommaren 2009. Det får nog anses troligt att ett ikraftträdande kan komma att ske tidigast hösten 2009.

Sammantaget kommer detta medföra inte bara ökat handläggnings- och utredningsarbete för överförmyndarnämnden utan det kommer också att ställa krav på kontinuerliga kompetenshöjande åtgärder för att säkerställa rättstillämpningen.

Behovet av god man (enligt FB 11:4) och förvaltare kommer att synliggöras i takt med att befolkningen åldras. Lagstiftaren höjde 2006 inkomstbeloppet från 2 basbelopp till 2,65 basbelopp som den enskilde får tillgodoräkna sig innan han/hon själv ska betala godemannens/förvaltarens arvode. Det är mycket troligt att kommunens kostnader för arvodena till gode män och förvaltare i och med detta kommer att öka.

Byggnadsnämnden

Ordförande: Claës Breitholtz

	Budget	Bokslut	
	2008	2008	Avvikelse
Intäkter	7,5	6,6	-0,9
Kostnader	-13,7	-13,3	0,4
Nettoreultat	-6,2	-6,7	-0,5

Viktiga händelser i verksamheten

Bland kontorets viktigaste uppgifter under året har varit arbetet med Mörby centrumplanen och arkitekttävlingen om Mörby centrum utformning. Till tävlingen hade 37 förslag lämnats in och det vinnande förslaget blev Solvind av arkitekt Erik Giudice. Detaljplan för förnyelse av Eneby torg blev klar och antogs av kommunfullmäktige i december. Bygglov för det nya handelsområdet söder om Enmans väg, Enebyängen, gavs under året. Arbetet med en ny Kommunkarta/Adresskarta har pågått och kartan levererades i juli. Arbetet med ett nytt geodetiskt referenssystem har pågått under året. En utökad information till fastighetsägare, och övriga kommuninnevånare har genomförts genom att Information Danderyd utnyttjats i större utsträckning. Förvaltningen har under delar av året haft vakanser inom olika delar av kontoret. Rekrytering av sex nya medarbetare har genomförts.

Måluppfyllelse

Handläggningstiden för bygglov har i genomsnitt under året varit åtta veckor, målet ligger på sex veckor. Kontoret har dock kunnat läsa av en positiv trend och under årets tre sista månader har vi nått målet om sex veckors handläggningstid.

Antalet kartprodukter har i budgeten angetts till 229 stycken, resultatet blev 278 stycken, utöver detta har 135 bergvärmekartor levererats. Det stora antalet produkter samt att kartavdelningen arbetat med ny kommunkarta och nytt geodetiskt referenssystem har påverkat leveranstiderna negativt. Förvaltningen räknar med att antalet uppdrag kommer att minska på grund av det rådande ekonomiska läget och att handläggningstiderna väsentligt kommer att förbättras och att målets nås under 2009.

Antalet detaljplaner som är antagna av kommunfullmäktige respektive byggnadsnämnden har varit betydligt färre än de i budgeten planerade. Resultatmålen uttryckt i handläggningstider har inte uppfyllts för planerna. Skälen kan förklaras av tre faktorer. Onormal arbetsbörda med flera stora projekt bland annat Mörby centrum och Eneby

torg, vakanser i planhandläggargruppen och ändrade direktiv från uppdragsgivare. Förvaltningen bedömer att måluppfyllelse kan uppnås när de stora projekten är avslutade och när rekrytering av ny planhandläggare genomförts.

Det ekonomiska utfallet har varit negativt och avviker med 0,5 mkr från budget. Intäkter för plan- och bygglovverksamheten har understigit budgeten med 0,9 mkr. Bygglov står för 0,3 mkr, vilket beror på att kontoret i budgeten hade räknat med att en del av Eneby torg skulle ha fått bygglov i slutet av

året. Minskade planintäkter beror till stor del på fokusering på Mörby centrum planen, vilket gjort att kontoret inte hunnit med så många planer som planerat, periodvisa vakanser har också spelat in. Kostnaden för förvaltningen har varit 0,4 mkr lägre än budget, främst beroende på vakanser.

Uppdrag lämnade av fullmäktige eller kommunstyrelsen

Byggnadsnämnden har fått nedanstående uppdrag från kommunstyrelsen eller fullmäktige under 2008

- Detaljplan Jägmästaren 18, förskola, påbörjad
- Detaljplan Danderyd 2:17 m fl, församlingsgården, påbörjad
- Detaljplan Tranholmen 1:91, förskola, påbörjad
- Detaljplan Postiljonen 6, P-däck, påbörjad
- Detaljplan Djursholm 2:369, parkering vid Flir m fl ej påbörjad
- Detaljplan Enebyängen, Plantagen, ej påbörjad

Tidigare utdelade uppdrag som avslutats under 2008

- Detaljplan Släden 4, Eneby torg, klar
- Detaljplan Cedergrenska parken, klar
- Detaljplan Brohuvudet 2, klar
- Allmän arkitekttävling Mörby C, klar, ekonomiskt ej slutredovisad

Resultatet av den genomförda intern kontrollen visar att rutiner fungerar med avvikelse. Avvikelserna är av engångskaraktär och i enstaka fall. Medarbetarna informeras om avvikelserna så att felet inte uppstår igen.

Utmaningar för framtiden

Mörby centrum planen är det största enskilda projektet. Först ska planen färdigställas och när planen har vunnit laga kraft kommer stora uppgifter i bygglovskedet. Eneby torg kommer också att kräva betydande arbetsinsatser i samband med bygglov. Planen för Tekniska nämndhuset och församlingsgården ska färdigställas. Planuppdrag förväntas också för förnyelse av Nora torg. Det rådande ekonomiska läget gör det svårt att bedöma i vilken takt byggande kommer att ske. Det är stora och stimulerande arbetsuppgifter som nämnden kommer att handlägga den närmaste framtiden. Beroende på utbyggnadstakten kommer förvaltningen att behöva utöka personalstyrkan med en eller två handläggare.

Beträffande inriktningsmål avseende kostnadseffektiv verksamhet har ingen heltäckande analys om kostnadseffektiviteten gjorts, förvaltningen gör ändå bedömningen att målet nåtts.

Nyckeltal						
	2004	2005	2006	2007	2008	2008
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Mättningsverksamhet						
Fastighetsplaner	8	7	7	7	7	7
Nybyggnadskartor och primärkarteutdrag	119	120	133	120	93	127
Fastighetsbildningsåtgärder	25	22	21	19	17	11
Återutstakning av gränser	45	54	39	54	30	58
Bergvärmekartor				126	126	131
Planverksamhet						
Detaljplaner antagna av kommunfullmäktige	2	2	3	2	7	1
Detaljplaner antagna av byggnadsnämnden	8	6	13	10	15	10
Bygglovverksamhet						
Diarieförda ärenden	633	737	735	631	750	560
Lovbeslut i BN	28	26	39	32	60	37
Lovbeslut på delegation	359	369	370	370	350	407
Byggnämnan, VA, planlösning, öppna spisar,	76	73	66	51	25	37
Olovligt byggande	19	6	17	11	10	5

Mål	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
Danderyd präglas av god arkitektur och en säker miljö	
Danderyds yttre miljö svarar mot högt ställda krav vad gäller naturvärden, estetiska och kulturhistoriska värden	
I Danderyd ges ändamålsenlig information, god service och rådgivning i alla frågor som byggnadsnämnden handlägger	
I Danderyd driver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser	

Budgetavvikelse per programområde	
Verksamhet/programområde	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
Nämnd och ledning	
Mätning	
Bygglov	
Plan	
Nämndens samlade verksamhet	

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande: Anders Paulsen

(belopp i Mkr)	Budget	Bokslut	
Hela KFN	2008	2008	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	12,7	13,9	1,2
Verksamhetens kostnader	-76,2	-77,8	-1,6
Nettokostnader	-63,5	-63,9	-0,4

Ökat kulturutbud för barn och unga

Inom kultursektorn har flera åtgärder vidtagits för att förbättra utbudet, framförallt för barn och ungdomar. Bland genomförda aktiviteter märks en kulturnatt i Djursholm, teaterverksamhet för skolelever och allmänhet, engagemang i den statliga satsningen Skapande skola och skrivarläger. I samverkan med Kulturskolan projekteras kulturverksamhet i Danderydsgården. Väggmålningen av Harald Lindberg i Tekniska nämndhuset har kopierats och monterats i Kevingskolan.

Biblioteken moderniserades ytterligare

Biblioteken har fått förbättrad IT- teknik som höjer kvaliteten och förenklar besökarnas självservice, en omfattande gallring har genomförts och medieutbudet har försetts med RFID-etiketter. Samtliga bibliotek har under året haft ett stort antal arrangemang för olika åldersgrupper. En del av arrangemangen har finansierats eller samarrangerats med bibliotekens vänner i de olika kommundelarna.

Viktiga händelser i verksamheten

Utomhusanläggningarna förbättrades

Parkeringen på Djursholms IP färdigställdes under året och anläggningen är nu med sina tre belysta konstgräsplaner, en naturgräsplan, ytor för friidrott och basket en fantastisk resurs. Beslut om ytterligare föreningsägda konstgräsplaner har fattats för Stockhagen och Enebybergs IP. Arbetet med ny belysning på Danderydsvallens grusplan påbörjades i slutet av året och skall vara klar till säsongen börjar.

Fritidsgårdar lockade fler

Personalen på fritidsgårdarna upplever en uppgång när det gäller antal besök på fritidsgårdarna. För att nå Mörbyskolans elever har sedan i höstas två fritidsledare dagligen ca tre timmar varit på plats i skolan för att marknadsföra verksamheten. Fritidsgårdsorganisationen har genomfört den handlingsplan som beslutades i december 2007. Gensvaret från ungdomar i kommunen har varit blandat, varför nämnden vill se ytterligare åtgärder för att säkra verksamhetsutveckling och marknadsföring.

Träffpunkt Enebyberg utvecklades positivt

Träffpunkten är verkligen en given mötesplats för alla åldrar. Bibliotekets arrangemang ofta i samarbete med vänföreningen, öppna förskolans samarbete med barnavårdcentralen, soppluncherna på seniorcentrum, ungdomscentrums disco för år 6 är exempel på framgångsrika aktiviteter.

Måluppfyllelse

Nämndens kostnadseffektivitet

Resultatmålet anger att totalbudgeten ska vara i balans. Budgetram har kunnat hållas med undantag av ett mindre underskott om ca 390 tkr vilket framför allt härrör till avvecklingskostnad för personal inom Träffpunkten. Vi bedömer att nämnden överlag håller en god kostnadseffektivitet. Några exempel som verifierar detta är jämförelsetal med andra kommuner avseende öppettider på bibliotek, trimmad bemanning på förvaltningen, ökat antal inomhusbad, aktivt föreningsliv där Danderyd ligger tvåa i hela länet avseende antalet aktivitetstillfällen per ungdom i åldern 7-20 år.

Anläggningar

Olika enkätundersökningar visar på hög måluppfyllelse. Medborgare och aktiva föreningsledare är nöjda med utbud och service. Besöken i Mörbybadet har ökat med 23 %.

Fritidsgårdar

Måluppfyllelsen ang fritidsgårdarnas attraktivitet kan förbättras. En positiv utveckling märks bland antalet besökare och resultatmålet avseende antalet ungdomar på kvällar och helger uppnås. Målen borde dock kunna sättas högre. Lägst betyg från besökarna får fredags- och lördagsprogrammen, information om vad som finns att göra på gården samt öppettiderna.

Ett annat resultatmål avser alla ungdomars alkoholvänor i kommunen. Detta ingår i programområde Fritidsgårdar men är ett gemensamt och angeläget förbättringsområde i kommunen. Via projektorganisationen Ungt Fokus har flera välbesökta föräldraföreläsningar genomförts. Olika program för att stötta elever och skapa trygga miljöer genomförs för all personal. Här är skolornas engagemang av väsentlig betydelse.

Bibliotek

Måluppfyllelsen är god, biblioteken är välbesökta och kundnöjdheten är stor enligt enkätundersökningen Boken, som återigen genomfördes under månadskiftet november/december 2008. Gensvaret från ungdomar kan förbättras.

Antalet aktiva låntagare upp till 24 år har sedan 2007 ökat med 16 procent och det totala antalet besökare har ökat med drygt 5 procent. Utlåningen under 2008 var 195 000 medier varav böcker står för ca 82 %. En del ärenden kan kunderna själva sköta via hemsidan.

Under året hade barnbibliotekarierna bokprat och biblioteksvisningar för sammanlagt 2 100 förskolebarn och skolelever i år 4 och 8. För de yngsta arrangerades 35 barnteaterföreställningar med sammanlagt 1 700 åskådare. Under året delades 299 bokgåvor ut till 4-åringar och 6/7-åringar, som tillsammans med föräldrar hörsammat inbjudan till biblioteket.

Kulturskola och kulturstöd

Måluppfyllelsen bygger på tre resultatmål som anger kundnöjdhet bland kulturskolor, etablering av

fler kulturskolor och ökad nöjdhet med kultur- och fritidsutbud bland kommuninvånare. Måluppfyllelsen är blandad.

Danderydsgården tas i drift hösten 2010, vilket innebär ett rejält lyft, även om byggnaden har sina begränsningar. Programutbudet där kräver ett nära samarbete mellan förvaltning och Kulturskola.

Träffpunkt Enebyberg

Träffpunkten drivs på ett mycket kostnadseffektivt sätt. Personal- och lokalsamnyttjande är en förutsättning för att verksamheten skall fungera. Biblioteket redovisar ökade siffror både vad gäller besöksantal och lån. Ungdomscentrum når inte riktigt fritidsgårdarnas gemensamma resultatmål avseende antal besökare kvällar och helger.

Uppdrag lämnade av fullmäktige eller kommunstyrelsen

Förvaltningen har tagit fram ett förslag till intern kontrollplan för år 2009, vilken i stort sammanfaller med tidigare granskningsplaner med tillägg av en risk- och väsentlighetsanalys. En utvärdering av det kommungemensamma granskningsområdet ramavtalstrohet har gjorts i enlighet med anvisningar för intern kontrollplan år 2008. Upphandlingsavdelningen har valt ut ett antal artiklar och förtecknat hur varorna inköpts. Rutinerna kommer att ses över.

Utmaningar för framtiden

Kommuninvånarna ger högt betyg till fritidsutbudet men är mer kritiska till kulturutbudet. Som framgår av nämndens budgetförslag för år 2009 finns ambitioner bl a

- att en ny fullstor sporthall byggs vid Mörbyskolan. Hallen kan förhoppningsvis också nyttjas för kulturevent av olika slag
- att utrusta konstgräsplanerna med belysning och förbättra/förnya lokaler och parkeringsmöjligheter
- att underlätta för funktionshindrade att delta i sport- och kulturaktiviteter
- att Danderydsgården blir ett levande kulturcentrum
- att biblioteket i Stocksund rustas upp och att biblioteket i Mörby centrum flyttas till gatuplan
- att stimulera utvecklingen av kultur- och musikskolor i kommunen
- att förenkla administrationen av föreningsstöd

Nyckeltal till stöd för samlad analys Tkr/enhet					
Specifikation	2004	2005	2006	2007	2008
Anläggningar					
Nettokostn./bokningsbar tim. (kr) idrottsan. utomhus				868:65	821:79
Antal inomhusbad/invånare	Renovering	3,35	3,49	3,58	4,31
Föreningsstöd					
Antal aktiva	7 476	7 589	7 782	7 342	7 359
Nettokostnad/aktiv medlem (kr)	561:80	547:11	563:48	588:53	573:45
Fritidsgårdar					
Antal öppettimmar, inkl läger			5 800	5 300	5 039
Nettokostnad/öppettimme (kr)			1 381	1 163	1 214
Bibliotek					
Antal lån inkl E-berg	199 074	192 139	181 366	177 466	194724
Nettokostnad/lån (kr) exkl E-berg	51:62	55:06	59:99	69:66	68:69
Öppettimmar/1000 invånare inkl E-berg	188,8	191,3	175,9	197,6	202
Kultur- och musikskolor					
Nettokostnad/elev i Danderyds kulturskola (kr)			3 925	4 220	4 380
Nettokostnad/elev i privat musikskola (kr)			657	780	1 000

Budgetavvikelse per programområde	
Verksamhet/programområde	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
Nämnd och administration	
Anläggningar	
Föreningsstöd	
Fritidsgårdar	
Bibliotek	
Kulturskola, Kulturstöd	
Träffpunkt Enebyberg	
Nämndens samlade verksamhet	

Mål	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser.	
Danderydsbor i alla åldrar kan idrotta och motionera i kommunen. Idrottsplatser och hallar, motions- och skidspår, sjöar och isar, skogs- och grönområden erbjuder invånarna möjlighet till idrott, motion och friluftsliv för främjande av god hälsa.	
Kommunen har en långsiktig planering av underhåll och bibehåller på så sätt värdet på realkapitalet.	
Danderyds kommun har bidragsregler som är utformade för att främja breddverksamhet för ungdomar så att de uppmuntras att under hela sin tonårstid delta i idrott och motion.	
Danderyds fritidsgårdar är attraktiva och drogria mötesplatser för ungdomar i åldern 12-17 år.	
Danderyds bibliotek är levande centrum för kultur, information och kunskap för alla åldrar.	
Kultur- och musikskolor i Danderyd erbjuder eleverna en grundläggande utbildning av hög kvalitet i musik, dans, teater/drama, bild och form.	
I Danderyd utgör Träffpunkt Enebyberg en självklar mötesplats för alla åldrar. Träffpunkten bidrar till social samvaro och trygghet.	

Tekniska nämnden

Ordförande: Carina Erlandsson

(belopp i mkr)	Budget	Bokslut	
	2008	2008	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	283,4	285,5	2,1
Verksamhetens kostnader	-370,1	-369,7	0,4
Nettokostnader	-86,7	-84,2	2,5

brukningen, som sänktes med totalt 6 %. Oljeförbrukningen fortsätter att sjunka, under de senaste fem åren har den faktiska förbrukningen halverats. Elpriset fortsätter att stiga medan oljepriset, som steg mycket kraftigt under början av 2008, nu har sjunkit till en lägre nivå igen.

På investeringssidan är de största projekten; Danderyds gymnasiums ombyggda lokaler, ny matsal till Marina Läroverket och sista etappen av Långängsskolan med en ny hiss.

Anläggning

Avdelningen har fortsatt arbetet för att förbättra trafiksäkerheten på gator, vägar, gång- och cykelbanor, bland annat genom separering av gång- och cykeltrafiken från biltrafik. Vidare har beskärning av gatuträd och buskar intensifierats under året.

Under året har underhållsplaner för broar och kajer tagits fram för att underlätta planering av de långsiktiga underhållsarbetena. Årlig uppdatering av vägbelysningen har gjorts för att möjliggöra framtida underhållsplanering. Klottersanering har varit ett prioriterat område även detta år.

På investeringssidan är de största projekten; gång- och cykelbana utmed Edsviksvägen, tillgänglighetsanpassning av 14 busshållplatser, och trafiksäkring av gator i Ekbacksområdet.

VA- Avfall

En ny vattentjänstlag började gälla år 2007 och under 2008 har en ny ABVA (allmänna bestämmelser Vatten och Avlopp) antagits. VA-taxan har anpassats samt att ny redovisningsmetod utarbetats för att möta den nya lagens krav.

Ett nytt debiteringssystem från Norrvatten har införts. Tidigare fakturerade Norrvatten efter mätt vattenmängd vid abonnentvattenmätare. Numera fakturerar Norrvatten efter mätt vatten vid kommungräns. Detta har medfört att renvattenkostnaden har ökat.

Viktiga händelser i verksamheten

I slutet av sommaren fick Tekniska kontoret en ny teknisk direktör. Ett av hans första uppdrag blev att utarbeta en organisations- och bemanningsplan som ett led i den pågående organisationsöversynen. Den leder till ökad tydlighet och ansvar, och som på sikt ger bättre kvalitet, det är dock för tidigt att göra någon utvärdering. Projektavdelningens största uppdrag under året har varit ombyggnaden av Mörby centrum.

Fastighet

Avdelningen har arbetat med att få ned energiför-

Måluppfyllelse	
Mål	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
Kostnadseffektiv verksamhet Ledning, utveckling, samordning	■
Kostnadseffektiv verksamhet Projekt	■
Långsiktigt hållbar energiförsörjning i sina fastigheter	■
Tillhandahåller ändamålsenliga lokaler för kommunala verksamheter	■
En långsiktig planering av underhållet och bibehålla sätt värdet på kommunens realkapital (fastighet)	■
Kostnadseffektiv verksamhet fastighet.	■
Tillhandahålla väl framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelvägar gator och vägar.	■
Långsiktig planering av underhållet och bibehålla på så sätt värdet på kommunens realkapital (gata, trafik)	■
Kostnadseffektiv verksamhet Gata, trafik	■
Har allmänna platser och kommunal mark som är trygga välstädade och vårdade.	■
Kostnadseffektiv verksamhet Park, natur	■
Ha en hamnverksamhet som efter behov upplåter plats för Danderydsbornas fritidsbåtar.	■
Kostnadseffektiv verksamhet Småbåtshamnar	■
VA-verksamheten tillhandahåller rent vatten utan avbrott, samt omhändertar avloppsvatten på ett miljömässigt sätt.	■
En långsiktig planering av underhållet och bibehålla värdet på kommunens realkapital (VA)	■
Kostnadseffektiv verksamhet VA	■
Kommunen transporterar och omhändertar avfall på ett miljömässigt och för samhället effektivt sätt.	■
Kostnadseffektiv verksamhet Avfall	■

Budgetavvikelse per programområde	
Verksamhet/programområde	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
Ledning utveckling samordning	■
Fastighet	■
Gata trafik	■
Park natur	■
Småbåtshamnar	■
Vatten och avlopp	■
Avfall	■
Projekt	■
Nämndens samlade verksamhet	■

Projektavdelningen visar en förlust p.g.a. för låg utdebitering av projektledarna. Det pågår f.n. avtalsförhandlingar med småbåtssklubbarna, vilket inte genererat de intäkter vi budgeterat för.

Ett nytt entreprenadavtal för insamling av hushållsavfall trädde i kraft den 1 juni 2008. Förslag till ny avfallstaxa kommer att presenteras under våren 2009. Under året genomfördes arbete med att ta fram förslag, dels till avfallsplan tillsammans med övriga SÖRAB-kommuner och dels till nya renhållningsföreskrifter, för att skapa en ny renhållningsordning. Avfallsplanen antogs av kommunfullmäktige i december 2008.

Måluppfyllelse

Ledning, utveckling, samordning tekniska nämnden och Projekt

Målet om en mer kostnadseffektiv verksamhet är uppfyllt. Genom översyn av rutinerna på projektavdelningen, är ambitionen att få högre kostnadseffektivitet för pågående projekt.

Fastighet

För Fastighet är energibesparing och målet att konvertera en oljeanläggning till annan energiform uppfyllda. Målet att minska underhållsskulden är däremot inte helt uppfyllt. Underhållsbudgeten ligger på en för låg nivå för att bibehålla värdet på kommunens realkapital.

Anläggning

Målet om nollvision i trafiken i Danderyds kommun uppfylldes delvis. Arbete med utbyggnad av fem gång- och cykelbanor längs våra huvudgator har slutförts under år 2008. Målet om att minska underhållsskulden på broar, kajer och beläggningar har inte uppfyllts. Under 2008 har gångvägarna vid Strandparken och Sättra äng åtgärdats.

VA- Avfall

Måluppfyllelsen för VA följer plan och har utfallit som förväntat. Majoriteten är mål av långsiktig karaktär, vilket också skall spegla planeringshorisonten i en VA-verksamhet.

Målet att genomföra avfallsplanen enligt plan utföll som förväntat. Planen antogs av kommunfullmäktige i december och trädde i kraft vid årsskiftet 2008/2009.

Uppdrag lämnade av fullmäktige eller kommunstyrelsen

- Organisationsöversyn av Tekniska kontoret, pågår, leder till ökad effektivitet.
- Mörby Centrum- direktiv för den fortsatta plan- och exploateringsprocessen.

- Exploatering av handelsområdet vid Enmansväg – Enebyängen.
- Programutredning av nytt gruppboende på fastigheten Ekologen, medelsframställan.
- Iordningställande av lokaler i Norra Åsgård. Ombyggnad till förskola med eget kök.
- Lokalbehov för förskolor och skolor i Enebyberg, bl.a. projektstart för kv. Kompassen.
- Programutredning för Danderydsgården. Projektering pågår, byggstart juli 2009.
- Uppförande av förskola i kv. Björkdungen. Program klart för 5 avdelningar.
- Anslag för rivning av tekniska nämndhuset. Framtagande av förfrågningsunderlag.
- Förskola på fastigheten Tranholmen 1:91, plan- och programarbete pågår.
- Tillbyggnad av Ekebyskolan, projektering pågår.
- Inrättandet av naturreservat vid Ekebysjön, Naturreservatet vid Ekebysjön är inrättat.
- Samverkansavtal rörande Edsvikens Vatten- samverkan, med politisk representant.
- Upprätta en intern kontrollplan för hur rutiner, moment och ansvar ska följas upp. De flesta momenten i kontrollplanen genomförs löpande, men det saknas dokumentation över själva granskningen, målen för internkontroll får anses delvis uppnådda.

Utmaningar för framtiden

Ledning, utveckling, samordning tekniska nämnden och Projekt

Tekniska kontoret arbetar med ett omfattande utvecklingsarbete, genom utbildning, stöd och attitydförändring, får personalen högre kompetens och möjlighet till ökad samverkan internt och externt. Projektavdelningens rutiner och arbetssätt förbättras. Under 2009 kommer en handlingsplan för projektprocessen och en modell för tidredovisning att införas. Man kommer även att arbeta med att ta fram mål för projektavdelningen. Dessa åtgärder leder till bättre beslutsunderlag, tidredovisningen ger rättvist bokförda projektredovisningar, och en målstyrd verksamhet skapar tydlighet i arbetet.

Fastighet

Fastighets och Miljölyftet, som innebär en extra satsning på drifteffektiviseringar och underhåll, skall genomföras med start 2009. Det leder till kostnadseffektivitet på driften och en faktisk minskning av underhållsskulden.

Anläggning

Prioriteringar behöver göras för säkrare närmiljö kring förskolor och skolor samt en fortsatt utbyggnad och förbättring av gång- och cykelbanor. Vi får bättre och trafiksäkrare skolvägar vilket innebär att fler barn kan ta sig till skolan till fots. Miljöaspekten i drift- och underhållsverksamheten samt i vägprojekt bör beaktas mer under kommande år. Kaj- och brokonstruktioner är i behov av upprustning.

VA- Avfall

En stor utmaning för VA-verksamheten är att minska kapitaltjänstkostnaderna på lång sikt. Ett sätt att åstadkomma det är att vid förnyelse av ledningsnätet förnya hela ledningspaketet samtidigt. Det förutsätter ett dimensioneringsarbete och en plan för nästa generations VA-nät. En stor utmaning för avfallsverksamheten är målarbetet i den antagna avfallsplanen. Planen förutsätter en avfallsplanerare, och ger bättre renhållningsservice. Arbetet de närmaste åren lägger grunden till de mål som skall uppfyllas till 2020.

Nyckeltal till stöd för samlad analys					
Fastighet					
tkr					
Specifikation	2004	2005	2006	2007	2008
Snöröjning	1 713	3 111	4 936	2 968	1 989
Uppvärmning	9 350	9 751	9 921	10 341	9 138
Olja m3	1 200	1 100	980	857	686
El	12 446	13 225	13 430	18 230	18 363
Underhåll	15 120	42 865	28 185	16 552	18300
Reparation	12 674	15 242	17 358	10 036	12 220
Gata, trafik					
Energipris för vägbelysning (öre/kwh)					
	2004	2005	2006	2007	2008
El inkl skatter	71,64	76,00	75,28	92,47	87,37
Femårsöversikt					
	2004	2005	2006	2007	2008
Driftkostnader (kr/m2)	19,69	20,76	21,59	22,76	20,69
Vinterväghållningskostnader (tkr)	8 340	9 257	7 050	4 903	5 034
VA					
tkr/enhet					
Specifikation	2004	2005	2006	2007	2008
Såld vattenmängd	2 202	2 210	2 242	2 217	2 165
Avloppsmängd (1000 m3)	5 225	5 740	5 870	5 914	
Avfall					
	2004	2005	2006	2007	2008
Hushållsavfall kg/inv			238	240	240
Grovsopor kg/inv			180	197	200
Farligt avfall kg/inv			3,7	6	7,1
Totalt kg/inv			505	516	511

Barn- och utbildningsnämnden

Ordförande: Anders Bergstrand

(belopp i Mkr)	Budget	Bokslut	
	2008	2008	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	67,9	71,8	3,9
Verksamhetens kostnader	-714,4	-728,3	-13,9
Nettokostnader	-646,5	-656,5	-10,0

Våga Visa

– ett utvärderingssystem som ger resultat

Våren 2008 har förskolorna Borgen, Enebydungen, Kornvägen och Majstigen förskolor observerats. På hösten utvärderades Svenska kyrkans förskolor, Nora herrgård, Kevinge samt Skogsgläntans förskola. Resultatet visar att förskolorna kan bli bättre på dokumentation och några förskolor bör förbättra ledningsorganisationen.

Tolv projekt har stöttats för att stimulera verksamhetsutveckling

Under året har projektmedel delats ut för att stötta utvecklingen av matematik och naturvetenskap, kultur och estetiska lärprocesser, hälsa & livsstil, omvärldsbevakning och internationellt samarbete samt entreprenörskap.

Vårdnadsbidrag infördes

Vårdnadsbidraget infördes från 1 augusti 2008. Under hösten har föräldrar till sammanlagt 17 barn erhållit vårdnadsbidrag (genomsnittstid 2 månader).

Viktiga händelser i verksamheten

Lokalförsörjning på kort och lång sikt förbättrats

Under våren 2008 rådde stor brist på förskoleplatser i hela kommunen. Genom att sätta upp paviljonger i alla kommundelarna utökades platserna med ett hundratal. Kommunen har därefter klarat Skollagens krav gällande platsgaranti inom 3-4 månader.

Måluppfyllelse	
Mål	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
Stor valfrihet och mångfald inom barnomsorgen	■
Stor valfrihet och mångfald inom grundskolan	■
Stor valfrihet gällande gymnasieskola	■
Hög kvalitet i barnomsorg gällande trygghet, lärande och utveckling	■
Bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling, f-klass o grundskola	■
Högsta nationella klass vid jämförelse av grundskolornas studieresultat	■
Bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling gymnasium	■
Gymnasieutbildningen ger goda förutsättningar för vidare studier och kommande yrkesliv	■
Högsta nationella klass vid jämförelse av gymnasieutbildning	■
Vuxenutbildningen stödjer och stimulerar livslångt lärande och motsvarar kompetensbehovet	■
Bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i särskolan	■
Kostnadseffektiv verksamhet. Varje nämnd kan redovisa samband mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser	■

Frisök inom gymnasieskolan

Hösten 2008 genomfördes för första gången en gemensam intagning (frisök) för alla elever i Stockholms län. Undantagna program från frisöket var SP och NV programmen i Stockholm. Elevernas programval har resulterat i ökade kostnader.

Fortbildningsinsatser för lärare år 3 genomfördes

De kommunala skolorna, f-6, har genomgått flera studiedagar och har aktivt på sina skolor arbetat med kvalitativ bedömning i syfte att stärka en rättvis, likvärdig och trovärdig bedömning. Under hösten startade arbetet med att implementera nya mål och nationella prov i åk 3.

Läraryftet fick fart

År 2008 tilldelades Danderyds kommun 479 poäng för Läraryftet. Alla enheter har utnyttjat möjligheten att låta en eller flera lärare fortbilda sig inom ramen för detta.

Skoldatatek introducerades

Skoldatateket innebär att skolpersonal utbildas i hur man med hjälp av kompensatoriska hjälpmedel kan skapa stimulerande lärandesituationer för elever i behov av särskilt stöd.

Måluppfyllelse

Nämndens verksamheter visar generellt god måluppfyllelse och hög kostnadseffektivitet för alla området undantaget anslaget för elever i behov av särskilt stöd.

Inom barnomsorgen är kostnadsnivån 19 % lägre än standardkostnad. Kvalitet, mätt som föräldrarnöjdhet visar att Danderyd har goda resultat, även jämfört med andra kommuner.

Åtgärder för att förbättra barnomsorgens måluppfyllelse bör fokusera på personalens kompetens och personalförsörjning både vad gäller pedagoger och chefer. Andel med pedagogisk högskoleutbildning är 44 % i förskolan och 42 % inom skolbarnomsorgen.

När det gäller valfrihet (mätt som andel föräldrar som anser att det finns tillräckligt många förskolor och skolor att välja mellan) skulle fler vakanta platser krävas för att öka valfriheten. Att förbättra måluppfyllelse när det gäller valfrihet får således vägas mot ekonomiska konsekvenser.

Danderyd placeras högt i jämförelse med andra kommuner när det gäller resultat inom grundskolan. Bedömning av kostnadseffektivitet, som en sammanvägning av resultat och kostnader, placeras Danderyd på åttonde plats av landets kommuner för grundskolan.

Förbättringsområden i grundskolan gäller framförallt arbetsro samt ansvar och inflytande främst i de äldre årskurserna. Kommunen bedöms ha bra beredskap för elever med särskilda behov. Däremot finns brister när det gäller att stimulera högpresterande elever.

När det gäller gymnasieskolan har Danderyds elever högst betygsmedelvärde i landet, om jämförelsen justeras för programval har Danderyd en tredjeplacering. En sammanvägning av andel som slutför utbildning inom fyra år, andel med grundläggande behörighet samt andel som börjar högre utbildning inom tre år placeras Danderyd på en femteplats. Kostnadsnivån inom gymnasieskolan ligger strax under standardkostnad (-0,2 %).

Budgetavvikelse per programområde	
Verksamhet/programområde	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
Administration och nämnd	
Barnomsorg	
Grundskola	
Gymnasieskola	
Vuxenutbildning	
Särskola	
Övrig verksamhet	
Nämndens samlade verksamhet	

Även i gymnasieskolan behöver arbetet intensifieras när det gäller elevernas trygghet, inflytande över sin utbildning och möjligheter att påverka innehållet i undervisningen. Det är stora skillnader mellan skolorna i kommunen.

Inom barnomsorgen innebär fler barn ökade kostnader. Grundskolan har en negativ avvikelse på grund av ökade kostnader för elever i behov av särskilt stöd. Slutligen beror gymnasieskolans avvikelse på dyrare programval.

Eftersom flera nya anordnare för vuxenutbildning har upphandlats fr o m hösten 2008 kommer en ny enkätundersökning att genomföras under 2009. Enkäten kommer att ge ett säkrare underlag för bedömning av målluppfyllelse, samtidigt som vi får adekvata jämförelser med andra kommuner i Våga Visa.

Uppdrag lämnade av fullmäktige eller kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsnämnden har antagit en internkontrollplan inklusive riskanalys som i allt väsentligt bygger på samma principer som tidigare års granskningsplaner. Verksamhetens kvalitet bedöms utifrån enkätundersökningar, observationer och statistik.

Ett annat uppdrag gäller lokalförsörjning där nämnden på nytt tagit fram ett underlag för etableringsbehovet inom förskola/skola. Redovisning sker årligen i samband med budgetarbetet.

Utmaningar för framtiden

Kommunledningen har aviserat snäva ekonomiska ramar för de kommande åren. Detta ställer stora krav på personal och ledning i förskolor och skolor. Det är av allra största betydelse att Danderyd är

	Budget		Utfall		Avvikelse	
	Antal barn	Kostnad pr barn	Antal barn	Kostnad per barn	Antal barn	i tkr
Barn 1-2 år	679	119 599 kr	704	119 655 kr	-25	-2 991
Barn 3-5 år	1 402	86 320 kr	1 425	83 964 kr	-23	-1 931
Fritidsh F-klass	433	40 824 kr	459	37 223 kr	-26	-968
Fritidsh år 1-3	1 245	36 995 kr	1 225	36 773 kr	20	735
Fritidsh år 4-6	467	10 589 kr	450	10 246 kr	17	174

	Budget		Utfall		Avvikelse	
	Antal elever	Snittkostnad		Snittkostnad	Antal elever	i tkr
F-klass	471	29 618 kr	454	27 284 kr	17	464
År 1-6	2 644	61 297 kr	2 670	61 480 kr	-26	-1 574
År 7-9	1 394	72 808 kr	1 355	72 921 kr	39	2 844
Summa	4 509		4 479			1 734

	Budget		Utfall		Avvikelse	
	Antal elever	Snittkostnad	Antal elever	Snittkostnad	Antal elever	i tkr
Danderyds gymnasium	690	69 688 kr	600	71 583 kr	90	5 135
Andra kommuners sklr	182	86 319 kr	127	94 632 kr	55	3 739
Fristående skolor	429	81 263 kr	579	81 922 kr	- 150	-12 571
Totalt	1 301		1 306			-3 697

som en mycket attraktiv arbetsgivare, vare sig det handlar om egenregi eller friskolor och enskilda förskolor. Nämndens budget består av pengssystem. En mer återhållsam eller icke uppräknad peng får olika effekt hos anordnarna, mycket beroende av vilket spelrum som finns för organisatoriska förändringar. Större resultatenheter och ansvarsråden kan vara en effektivisering. Samarbete och organisationsförändringar mellan förskola-grundskola och grundskola-gymnasium måste också kunna prövas.

Skolvalsperioden inför grundskoleval läsåret 2009/2010 är just avslutad och visar återigen på obalans mellan utbud och efterfrågan. Barnomsorgsplats kan nu tillhandahållas enligt lagstadgade

krav. Paviljonglösningarna har varit bra, men måste ersättas med permanenta förskolor när behovet är varaktigt.

Många friskoleanordnare är intresserade av etablering i kommunen, det är därför viktigt att tydliggöra konkurrensprogrammets ambitionsnivå och att också uppdatera kommunens avknoppningspolicy.

Måluppfyllelsen är överlag god för samtliga inriktningsmål. Bland förbättringsområdena märks bl a ansvar och inflytande samt varierande undervisningsmetoder något som sannolikt kan förbättras utan att öka kostnaden. En fortsatt översyn av kostnadseffektiviteten inom elevstöd och särskola är nödvändig.

Tkr/enhet	2004	2005	2006	2007	2008
Specifikation	2004	2005	2006	2007	2008
Antal inskrivna barn per årsarbetare, kommunal förskola	5,4 förortskommuner 5,7	5,1 förortskommuner 5,4	5,2 förortskommuner 5,3	5,3 förortskommuner 5,4	5,1 prel
Antal inskrivna barn per årsarbetare, kommunalt fritidshem	22,5 förortskommuner 19,4	25,6 förortskommuner 19,8	23,6 förortskommuner 19,8	22,8 förortskommuner 20,6	24,95 prel
Grundskola Kostnad per betygspoäng				216,85 kr bäst i riket	235,37 kr bäst i riket
Gymnasieskolan Kostnad per elev i kommunala skolor	68 800 kr förortskommuner 82 500 kr	73 700 kr förortskommuner 83 200 kr	75 700 kr förortskommuner 84 500 kr	78 000 kr förortskommuner 88 200 kr	
Andel elever som studerar på högskola inom 3 år efter avslutad utbildning i gymnasieskola	73 % förortskommuner 48 %	75 % förortskommuner 48 %	70 % förortskommuner 46 %	69 % förortskommuner 45 %	68 % förortskommuner 44 %
Kostnad per elev i obligatorisk särskola, huvudmannens skolor	442 600 kr förortskommuner 275 800 kr	570 500 kr förortskommuner 291 200 kr	649 100 kr förortskommuner 300 800 kr	514 000 kr förortskommuner 324 500 kr	

Socialnämnden

Ordförande: Isabella Jernbeck

(belopp i Mkr)	Budget	Bokslut	
	2008	2008	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	41,7	55,8	-14,1
Verksamhetens kostnader	-495,6	-519,2	23,6
Nettokostnader	-453,9	-463,4	9,5

Viktiga händelser i verksamheten

Socialkontoret har under året inom alla sina områden samverkat med övriga nordostkommuner i många frågor, såsom barncentrum, stödcentrum för unga brottsutsatta, medling, FoU-nordost, social beredskap samt inom flera olika projekt och utbildningsinsatser.

Familjeteamet och fältteamet beviljades statsbidrag 2008 för utbildning till ledare i KOMET, som är en evidensbaserad metod att i grupp stödja och träna föräldrar att förbättra kommunikationen med sitt barn/ungdom, för att på så sätt minska konflikter.

I april 2008 samlokaliseras socialkontorets missbruksresurser med landstingets beroendevård i en integrerad beroendemottagning på socialkontoret. Integreringen ger flera samverkansfördelar då landstingets sjuksköterska och läkare delar lokal med vuxenheten.

Under 2007 ansökte socialkontoret om statsbidrag vid Länsstyrelsen för att utveckla vården för personer med tungt missbruk och dubbla diagnoser. Projektet som sträcker sig över två år med start i maj 2008 beviljades 2 490 tkr. I projektet anställdes en behandlingsassistent och en "case manager". Ett primärt syfte är att utveckla öppenvård på hemmaplan.

På uppdrag av kommunstyrelsen under 2008 har en projektgrupp arbetat med att inventera vilka möjligheter som finns att utveckla hemtjänstens kvalitet genom it-stöd, Kvalitet och Trygghet i Hemtjänsten, förkortat KTH. Ett förslag har utarbetats och ärendet förelades socialnämnden i januari 2009.

Ett nytt verksamhetssystem, Treserva, har upphandlats för dokumentation och handläggning av ärenden, för handläggare inom IFO har systemet

Måluppfyllelse	
Mål	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa samband mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser.	
Danderyds individ- och familjeomsorgsverksamhet ger familjer och individer stöd och vård av hög kvalitet och insatserna stärker den enskilde individens förmåga att ta egenansvar	
Danderyds socialpsykiatri ger stöd så att vardagen fungerar och att isolering motverkas.	
I Danderyd kan de äldre välja mellan olika utförare vad gäller hemtjänst och äldreboende. Kvaliteten på utförda tjänster kontrolleras så att de äldre får den omsorg de har behov av. De egna behoven och de egna önskemålen är vägledande.	
Äldreomsorgen i Danderyd bidrar till en trygg och värdig ålderdom. Omsorgen och omvårdnaden i Danderyds äldreomsorg har en kvalitet som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass.	
Äldreomsorgen i Danderyd bidrar till en trygg och värdig ålderdom. Omsorgen och omvårdnaden i Danderyds äldreomsorg har en kvalitet som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass.	

implementerats, för handläggare inom äldre- och handikapp sker detta under våren 2009. Under hösten 2008 har ett omfattande internt förberedelsearbete med metodutveckling genomförts. Bland annat har handläggningsrutiner och mallar reviderats.

I november anordnades för första gången en Senior dag i Mörby Centrum, riktad till äldre personer och anhöriga. Syftet var att informera om verksamheten och svara på frågor genom att under en dag samla olika aktörer i kommunen.

Måluppfyllelse

Kommentar till målet kring individ- och familjeomsorgen:

Resultatet i socialkontorets brukarenkät anger hög delaktighet vid utredningar inför val av insats. Uppföljningar visar på stöd och vård av hög kvalitet. Insatserna som har beviljats har stärkt familjer och enskilda individer. Fler personer har klarat sig utan försörjningsstöd. Trots ökade volymer inom både familj- och vuxenheterna har familjer och enskilda erhållit gott stöd som stärker det egna ansvaret. För att ytterligare förbättra arbetet kommer en översyn av riktlinjer och rutiner samt viss omfördelning av arbetsuppgifter att vara nödvändig.

Kommentar till att äldre kan välja mellan olika utförare:

De äldre kan välja mellan åtta olika privata utförare och kommunens egen produktion. Även inom särskilt boende kan man välja mellan privat och kommunalt drivna boenden, inklusive boenden i övriga länet. Det egna önskemålet är vägledande och man kan byta utförare utan att ange skäl. För att ytterligare förstärka valfriheten genomförs under 2009 ett projekt för att införa den nya lagen om valfrihets-system (LOV).

Kommentar till att omsorgen och omvårdnaden är av högsta nationella klass:

Enligt egna och nationella mätningar som genomförts bidrar äldreomsorgen i Danderyd till en trygg och värdig ålderdom. Resultaten visar dock att kvaliteten inte är av högsta nationella klass. Kontorets bedömning är att det är svårt för en storstads kommun att leva upp till ett sådant krav i jämförelse med landsbygdskommuner som har betydligt bättre förutsättningar till hög personalkontinuitet och utbildningsnivå. Genom statliga finansierade kompetensutvecklingsprojekt pågår insatser riktade till all personal inom äldreomsorgen. Härutöver planeras ytterligare insatser inom ramen för nordostkommunernas gemensamma projekt ÄldreLiv.

För 2008 redovisar socialnämnden ett nettounder-skott på 9,5 mkr. På kostnadssidan redovisas ett underskott på -23,6 mkr och på intäktssidan ett överskott på 14,1 mkr. Ökningstakten för nettokostnaderna ökade med 6,9 % mellan 2007 och 2008.

Nettounder-skottet beror på ökade kostnader inom programområdet administration och nämnd som redovisar ett nettounder-skott på 1,8 mkr samt inom programområdet äldreomsorg som redovisar ett nettounder-skott på 11,4 mkr. Kostnadsökningen inom äldreomsorg beror på ökade prestationer inom hemtjänst. Övriga programområden visar ett överskott.

Utmaningar för framtiden

Socialnämnden står inför stora utmaningar kommande år. Socialkontoret behöver utveckla arbetet med att se till att resurserna används på bästa sätt. Viktigt blir att kunna uppnå en god ekonomiskushållning, ökad kostnadseffektivitet inom nämndens alla områden och att alla nämndens områden har kostnader motsvarande standardkostnad eller lägre. Socialkontoret behöver även utveckla och förbättra

Budgetavvikelse per programområde 2008	
Verksamhet/programområde	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
Administration och nämnd	
Individ-och familjeomsorg	
Äldreomsorg	
Handikappomsorg	
Socialpsykiatri	
Nämndens samlade verksamhet	

Nyckeltal	2004	2005	2006	2007	2008	2008
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Individ- och familjeomsorg (IFO)						
Öppenvårdsinsatser						
Antal insatser	11	9	13	19	19	26
Kostnad/vårddarar/plats	174 295	186 082	197 049	169 350	186 842	183 538
Försörjningsstöd						
Antal hushåll	214	200	185	180	156	173
Kostnad/hushåll	29 205	29 750	35 022	30 322	35 022	34 821
Psykiatri						
Boende antal vård dygn	4 942	5 481	6 019	6 448	5 837	5 201
Nettokostnad/vård dygn	1 333	1 306	1 424	1 443	1 381	1 504
Äldreomsorg						
Äldreboenden						
Antal platser (årsnitt)	347	352	338	337	340	347
Nettokostnad/årsplats	503 683	528 509	537 951	550 452	578 215	574 608
Antal vård dygn år	126 845	128 346	123 276	122 928	124 440	127 076
Nettokostnad/vård dygn	1 376	1 449	1 474	1 509	1 580	1 570
Äldre peng platser	269	269	264	262	267	263
Nettokostnad/vård dygn	1 340	1 396	1 449	1 490	1 574	1 555
Avtalade platser	55	44	48	46	45	51
Nettokostnad/vård dygn	1 349	1 383	1 394	1 401	1 469	1 473
Korttidsplatser	23	39	26	29	28	33
Nettokostnad/vård dygn	1 856	1 891	1 861	1 857	1 811	1 832
Kostnad för särskilt boende, WEB-or, kr						
	2004	2005	2006	2007		
Danderyd	520 409	569 730	581 920	616 622		
Sthlms län	472 971	506 492	541 652	589 688		
Hela riket	438 412	453 512	480 383	511 457		
Hemtjänst						
Antal timmar (check)	236 206	235 398	230 806	261 705	250 000	280 907
Bostadsanpassning						
Ant. bost. anp. bidrag	256	337	382	443	380	449
Kostnad/bidrag	15 152	12 166	14 089	12 249	13 158	9 788
Handikappomsorg						
LASS						
Antal personer	31	37	42	45	46	42
Antal timmar	29 580	39 933	44 718	46 369	48 024	43 587
Gruppboende LSS (vuxna)						
Antal platser	54	56	50	49	50	50
Nettokostnad/plats	760 767	800 071	814 115	810 588	828 624	793 488
Antal vård dygn	19 628	20 357	18 156	17 812	18 300	18 149
Nettokostnad/vård dygn	2 093	2 201	2 242	2 221	2 264	2 168
Daglig verksamhet (vuxna)						
Antal platser	67	71	65	68	72	70
Nettokostnad/plats	303 030	299 366	305 073	310 487	324 208	329 714

hur nationella, länsövergripande och egna undersökningar, utvärderingar ska sammanställas för att förbättra jämförelser med andra kommuner och verksamheter.

En övergripande kompetensutvecklingsplan behöver tas fram för socialkontoret och för enheterna.

De två resultatmålen inom familjeenheten har under 2008 ej helt kunnat uppfyllas, framöver är det viktigt att tillförsäkra myndighetsutövningen och akutaansvaret. En genomgång måste göras för att bedöma behoven och resursfördelning inom enheten även med anledning av den stora ökningen av inkommande ärenden.

En del av de hushåll som uppbär försörjningsstöd är sjukskrivna och nollklassade och således inte berättigade till sjukpenning. En utmaning för socialtjänsten är att parallellt med förändringarna inom sjukförsäkringen arbeta med rehabilitering för denna grupp. Under ledning av FoU pågår arbete med att utveckla metodik tillsammans med övriga nordostkommuner för att utveckla en strukturerad utredningsmetod till handläggning av försörjningsstöd.

Missbruksvården skall ytterligare utvecklas bl a genom utveckling av egna öppenvårdalternativ.

Kommunen behöver under 2009 ta ställning till fortsatt samarbete och nytt avtal med Migrations-

verket för ett fortsatt flyktingmottagande.

Fortsatta samtal bör föras med Carema Orkidén AB om att inrätta lägenheter knutna till Bildhuggaren i syfte att erbjuda personer som har externa placeringar utanför kommunen, boende med tillsyn samt att vidareutveckla målet med att bryta isolering för psykiskt funktionshindrade.

Ny äldre- och handikappomsorgsplan skall tas fram.

Upphandling och implementering av projektet Kvalitet och Trygghet i Hemtjänsten (KTH). Systemet skall utveckla hemtjänsten genom effektivare nyckelhantering, web-information till anhöriga, tillgänglig och aktuellt dokumentation samt registrering av utförda insatser och bedöms skapa mervärden för kund, anhöriga, utförare och beställare.

Implementera projektet lagen om valfrihetssystem (LOV) som är ett komplement till lagen om offentlig upphandling (LOU). Projektet genomförs tillsammans med Täby kommun och innebär att dagens system med auktorisation av utförare avvecklas och ersätts med avtal.

LSS-kommitténs förslag om revidering av LSS-området omfattar bl.a. kostnadsfördelning mellan kommun och stat. Det kan finnas en risk för kostnadsökningar för kommunen.

Uppdrag lämnade av fullmäktige eller kommunstyrelsen		
SN 20070246	Remiss från KS om överflyttning av handläggning och beslut enligt alkohol-lagen och tobakslagen till Södra Roslags miljö- och hälsovårdsnämnd	Besvarad
SN 2008/0117	Uppdrag att utreda orsakerna till ökningen av antalet hemtjänststimmar samt att vidta lämpliga åtgärder för att bringa ner kostnaderna	Uppdraget fullgjort
SN 2008/0169	Remiss om revidering av socialnämndens reglementen med anledning av nytt regelverk för försäljning av receptfria nikotinläkemedel	Besvarad
SN 2008/0182	Remiss om framtida behov av äldreboendetomter	Besvarad
KS 2008/0172	Revisionsrapport – upphandling av privata aktörer inom vård och omsorg	Uppdraget fullgjort
Uppdrag bokslut	Intern kontroll av ramavtalstrohet	
<p>Kommentar: Granskning är genomförd och följande granskningsområden omfattades: engångsartiklar, kemisk och tekniska städartiklar, kontorsmaterial, kopieringspapper, lekmaterial, livsmedel och skol- och lekmaterial. Informationen framtog av kommunens upphandlare.</p> <p>Socialnämnden har tillsammans med övriga kommunala verksamheter en gemensam organisation för inköp av förbrukningsartiklar som administreras av tekniska kontoret. Förbättringar är nödvändiga för att uppnå avtalstrohet. Under 2009 kommer socialkontoret särskilt att informera personal och granska avtalstrohet.</p>		

Produktionsstyrelsen

Ordförande: Boris von Uexküll

(belopp i Mkr)	Budget	Bokslut	
	2008	2008	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	701	730	29
Verksamhetens kostnader	-702	-736	-34
Nettokostnader	-1	-6	-5

Viktiga händelser i verksamheten

Förskolan

- Andelen högskoleutbildad personal fortsatte att minska, under år 2008 med 3%
- Produktionens marknadsandel ökade från 58 till 62 procent.
- Produktionens förskolor och skolor deltog för första gången i det kommunövergripande samarbetet med utvärdering av utbildning från förskola till vuxenutbildning – Våga Visa.
- Under 2008 etablerades sex provisoriska paviljongavdelningar på produktionens förskolor.

Ungdom och skola

- 31 lärare deltog i den statliga kompetenssatsningen Lärarlyftet.
- Flera internationella utbyten med andra europeiska länder ägde rum, inom ramen för EU-projekt och form av språkresor. Språkreseavgifter har varit föremål för ingående diskussioner.
- Danderyds gymnasium utsågs av Skolverket att bedriva spetsutbildning i matematik från läsåret 2009-2010.
- Den tidigare skriftliga studieinformationen till

hemmen ersattes av skriftliga omdömen om respektive elevs resultat och utveckling.

- På produktionskontorets initiativ startades under hösten ett sk Skoldatatek, som erbjuder skolpersonal från kommunens samtliga utförare utbildning i IT-baserade hjälpmedel för elever i behov av särskilt stöd. Skoldatateket är förlagt till Mörbyskolan och bemannat med en specialpedagog och en IT-tekniker.
- Produktionens förskolor och skolor deltog för första gången i det kommunövergripande samarbetet med utvärdering av utbildning från förskola till vuxenutbildning – Våga Visa.
- Såväl Mörbyskolan som Fribergaskolan hade under höstterminen 2008 tillförordnade rektorer. Rekrytering av nya rektorer genomfördes inför vårterminen 2009.
- Ombyggnation genomfördes vid Danderyds gymnasium och Långängsskolan.

Äldre och funktionshindrade (ÄoF)

- På de fyra boendena, med totalt 126 platser, minskade boendetiden och vårdtyggn med tom plats ökade.
- Produktionen har under början av året varit representerad i arbetet med KTH (Kvalitet och Trygghet i Hemtjänsten).
- Nya anställningar på nyckelfunktioner: Verksamhetsutvecklare för ÄoF och re-cherfer för Hemtjänsten och LSS – Personlig assistans.

Måluppfyllelse

Kvalité (Produktionsmål avseende kundnöjdhet och verksamhetsresultat)

Ungdom och skola

Barn- och utbildningsnämndens inriktningsmål för Barnomsorg som relaterar till Produktionen:

1. Barnomsorgsverksamheten i Danderyd har hög kvalitet vad gäller trygghet, lärande och utveckling.

Barn- och utbildningsnämndens inriktningsmål för Grundskola som relaterar till Produktionen:

1. Grundskoleverksamheten i Danderyd erbjuder stor valfrihet vid val av grundskola och utbildet präglas av mångfald avseende pedagogisk inriktning och driftsform.
2. I Danderyd ges varje elev i grundskolan möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.
3. Grundskolorna i Danderyd har studieresultat som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass.

Barn- och utbildningsnämndens inriktningsmål för Gymnasium som relaterar till Produktionen:

1. I Danderyd ges varje elev i gymnasieskolan möjlighet att utifrån sina förutsättningar uppnå bästa möjliga kunskaps- och personlighetsutveckling i en stimulerande och trygg miljö.
2. Gymnasieutbildningen i Danderyd ger goda

förutsättningar för vidare studier och kommande yrkesliv.

3. Gymnasieutbildningen i Danderyd uppvisar studieresultat som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass.

Danderyds kommunala skolor håller hög nationell klass och kundnöjdheten inom förskolan är mycket hög. I gymnasiet är studieprestationen högre än nöjdheten, som ändå håller hög regional nivå. Produktionen redovisar underskott för 2008 (se Budgetavvikelser).

Äldre och funktionshindrade

Socialnämndens inriktningsmål för Äldre och funktionshindrade som relaterar till Produktionen:

1. Äldreomsorgen i Danderyd bidrar till en trygg och värdig ålderdom.
2. Handikappomsorgen i Danderyd erbjuder omsorg av sådan kvalitet att den bidrar till goda levnadsförhållanden.

Måluppfyllelse Ungdom & skola					
Nöjda kunder		Goda resultat i verksamheterna		Ekonomi i balans	
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>					
Förskola		Förskola		Förskola	
Grundskola		Grundskola		Grundskola	
Gymnasium		Gymnasium		Gymnasium	

Måluppfyllelse Äldre och funktionshindrade			
Nöjda kunder		Goda resultat i verksamheterna	
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>			
Hemtjänsten		Antal klagomål	
LSS		Hemtjänsten	
Storkalmar/Stocksunds- gården		LSS	
Klingsta		Storkalmar/Stocksunds- gården	
Annebergsgården		Klingsta	
Ekonomi i balans		Annebergsgården	
Hemtjänsten		Andel avvikelser	
LSS		Hemtjänsten	
Storkalmar/Stocksunds- gården		LSS	
Klingsta		Storkalmar/Stocksunds- gården	
Annebergsgården		Klingsta	
		Annebergsgården	

3. Omsorgen och omvårdnaden i Danderyds äldreomsorg har en kvalitet som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass.

Nöjda kunder

Trots olika aktiviteter inom äldreboendena för att ge de boende och/ eller anhöriga möjlighet till påverkan och inflytande så är det endast Annebergsgården som överträffar uppsatta mål.

Inom hemtjänsten påverkas resultatet av att man genomgående har svårt att uppfylla kravet på en god kontinuitet.

Verksamhetsresultat (andel avvikelser)

I budget har man angett målet 0% avvikelse vilket inte är helt relevant då ex en Lex Sara-anmälan också kan indikera en sund vaksamhet, öppenhet och vilja hos personalen att förbättra rutiner och omvårdnad.

Budgetavvikelser

(Produktionsmål avseende ekonomi i balans)

Kommunfullmäktige har fastställt att *god ekonomisk hushållning skall vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet.*

Kommunstyrelsen beviljade produktionen att, med utgångspunkt i ackumulerat positivt kapital, få gå med 3,1 mkr i underskott för 2008. Detta extra utrymme var avsett att finansiera kommunens kostnad för den lokala förskolläro-utbildningen och för Lärarlyftet, en kostnad som dock slutade på endast ca 2,2 mkr. Produktionens ekonomiska resultatmål underskreds således med 3,9 mkr (6,1 mkr-2,2mkr = 3,9mkr), ca 0,5%.

Barnomsorg

10 av de 13 förskoleenheterna redovisade underskott

vilket gav ett samlat underskott på 2,7 mkr (2,1%).

En väsentlig förklaring till det negativa resultatet är en grov felprognostisering av förskoleplatsbehov. Resultatet blev kraftigt ökade kostnader utan motsvarande intäkter och ett därmed försämrat bokslutsresultat för Produktionen med drygt 3 mkr.

Den faktiska kostnaden för själva paviljongtabletingen blev 465 tkr högre än den ersättning som Produktionen fick från Utbildnings- och kulturkontoret. Ny utrustning kostade 240 tkr, och personal som behövde anställas innan barn och paviljonger var på plats kostade 392 tkr. Det riktigt stora inkomstbortfallet, 1.944 tkr, orsakades dock det stora antalet tomplatser som blev konsekvensen av den felaktiga prognosen. Eftersom tomplatser ger kedjeeffekter i kommunens hela förskolesystem har inkomstbortfallet inte alltid landat på paviljongenheterna.

Det felaktiga prognosunderlaget resulterade också i att Barn- och utbildningsnämnden beslutade om tillfälligt stopp för mottagande av barn från andra kommuner, vilket kraftigt försämrade förskolechefernas möjlighet att kompensera för inkomstbortfallet.

Grundskola

Det ekonomiska resultatet är ca 1 mkr bättre än budget, vilket ungefär motsvarar Vasaskolans förbättring i förhållande till budget. Men det finns flera orsaker till att verksamhetsområdet, trots Fribergaskolans stora överskott, ändå sammantaget redovisar underskott. Den tydligaste gemensamma nämnare för de enheter som redovisar underskott är svårigheter att klara ekonomin för elever i behov av särskilt stöd. De båda Djursholmsskolorna visar underskott, men

Budgetavvikelse per programområde	
Verksamhet/programområde	Uppnått resultat
<i>Grön anger utfall bättre än budgeterat, gul anger utfall i enlighet med budget och röd anger utfall sämre än budget.</i>	
Barnomsorg	
Grundskola	
Gymnasieskola	
Äldre och funktionshindrade	
Ledning och styrning	
Res.utj, projekt, arb.vård	
Fskl.utb / Lärarlyftet	
Nämndens samlade verksamhet	

resultatet är bättre än 2007 och elevintagningen till läsåret 2009/2010 ger förutsättningar för att klara skolekonomin i Djursholm 2009.

Gymnasieskola

Överskottet för 2008 blev lägre än förväntat pga högre kostnader i samband med om- och tillbyggnad.

Sökandetrycket är fortfarande mycket stort och de ekonomiska förutsättningarna är därmed fortsatt gynnsamma, även i en situation där ungdomskullarnas storlek är i fallande och konkurrensen hårdnar om eleverna.

Äldre och funktionshindrade

Verksamhetsrådets lilla samlade överskott döljer att 3 av de 5 enheterna redovisar underskott.

Viktiga orsaker till hemtjänstens överskott är

1. Fler utförda timmar än vad som förväntades, i stort sett utan att utöka personalresursen.
2. Ökade intäkter pga fler larmtryckningar än beräknat.
3. Kostnaderna för kompetensutveckling och upprättande av individuella vårdplaner var betydligt lägre än året innan.

Annebergsgården balanserar och övriga enheter redovisar underskott av olika skäl, LSS-Personlig assistans pga ledningsbekymmer, Klingsta pga svårberäknade semesterlöneskulder och konsultinsatser samt Storkalmar/Stocksundsgården pga mycket terminalvård och en ekonomisk uppgörelse.

Ledning och styrning

Under 2008 har Produktionskontorets bemanning varit kraftigt decimerad utan vikariebesättning, motsvarande ca 2 heltidstjänster.

Resultatutjämning, utvecklingsprojekt och arbetsvård

Nästan hela underskottet består av en extraordinär kostnad, en ekonomisk uppgörelse i samband med en avslutad anställning.

Förskolläraryt utbildning och Lärarlyftet

Kostnaden för Lärarlyftet blev ca 900 tkr lägre än budget (3100 tkr). Den främsta orsaken är att en stor del av de sent tilldelade studiepoängen inte hann utnyttjas förrän under hösten, utan nu har fått skjutas över till 2009. En annan orsak är att merparten av kurserna inom Lärarlyftet är förlagda till deltidsstudier

på 25-50%, och att studieledigheten oftast blir något lägre än själva studietakten. Exempelvis är halvtidsstuderande lärare frånvarande i sitt arbete oftast 2 dagar per vecka i stället för 2,5 dagar, vilket ger ett lägre vikariatsbehov och därmed lägre kostnad.

Uppdrag lämnade av fullmäktige eller kommunstyrelsen

I november 2006 fick produktionsstyrelsen i uppdrag att i samarbete med tekniska nämnden samt kultur- och fritidsnämnden utreda förutsättningarna för att använda Danderydsgården för kulturskolans verksamhet, KF § 125/06. Under år 2008 har beslut fattats i kommunfullmäktige om fortsatt planering av ombyggnad av Danderydsgården. Detta arbete pågick även under 2008.

Utmaningar för framtiden

Ökad konkurrensutsättning: Produktionens verksamheter behöver arbeta inåt med ett eget kvalitetsystem, t ex Qualis, och utåt med sin image, genom uppbyggnad av varumärke, t ex i fråga om webbsidor.

Personal- och ledarförsörjningen vid ökande pensionsavgångar: Arbetsplatser med kompetent personal och god kompetensutveckling är attraktivt både för kunder och för arbetssökande. Program för att locka fram nya ledare behöver tas fram, eventuellt tillsammans med andra kommuner.

Förskolans organisation i små enheter med många provisoriska lokaler behöver ses över med syfte att effektivisera. Ökad andel högskoleutbildad förskolepersonal förutsätter sannolikt riktade satsningar.

Lärarnas kollektivavtal ger utrymme för olika och individanpassade lösningar kring arbetstider och arbetsinnehåll. Möjligheter till effektivisering och rimligare arbetsfördelning behöver utredas.

Stadieindelning i grundskolan: Ska Produktionen behålla den organisatoriska brytpunkten efter år 6, eller tidigarelägga den efter år 5? Kommande skolorlag och lärarutbildning kan behöva vägas in.

Skriftliga omdömen i skolan ger nya möjligheter till kommunikation kring den enskilde eleven, men skapar också kraftig höjda förväntningar på skolan.

IT förändrar snabbt villkoren i samhället. I alla verksamheter ger IT ökade möjligheter till doku-

mentation och kommunikation, såväl internt som externt mot kunder. I skolan kommer ökade satsningar på interaktivt arbetssätt kräva stor anpassbarhet och kompetensutveckling.

Gymnasieskolan: Hur kommer gymnasieskolan att påverkas av en större elevrörlighet med den nya frisöksmodellen? Hur kommer gymnasiereformen, som sannolikt träder i kraft ht 2011, påverka programutbudet?

Nytt tidsregistreringssystem i hemtjänsten, med ytterligare IT-baserade servicetjänster, ger nya möj-

ligheter men kräver en noggrann och genomtänkt implementering.

Andelen mycket gamla ökar, vilket kräver en omorientering inom äldreomsorgen för att kunna ge god service åt allt fler sjuka och dementa.

Personalens svenskakunskaper inom äldreomsorgen är för låg, vilket påverkar kvalitén.

LOV "Lagen om valfrihet": Vilka konsekvenser får denna nya lag för Produktionens äldreomsorg.

Väsentliga nyckeltal				
Tkr/enhet	2005	2006	2007	2008
Specifikation				
Barnomsorg				
* inskrivna barn/årsarbetare	5,1	5,1	5,4	5,3
* andel förskollärare	45%	48%	45%	42%
Grundskola				
* Andel G< NP ma åk 5	95,4	97	97	96,7
* Andel G< NP ma åk 9	96,5	94,5	97,5	95,5
* Meritvärde åk 7-9	244	242	250	244
Gymnasium				
* Meritvärde	16,4	16,3	16,3	16,3
Äldreboende				
* Andel vård dygn med tomplatser	1,9	2,5	2,05	2,9

Bilagor

Bilagor	
Fem år i jämförelse	58
Driftredovisning	59
Investeringsredovisning	61
Produktionsorganisationens resultat	63
Borgensåtaganden	65
Avvikelse från standardkostnad enligt SCB.....	66
Personalredovisning 2008	67
Revisionsberättelse	72
Definitioner till årsbokslut	77
Redovisningsprinciper	78

Fem år i jämförelse

	2004	2005	2006	2007	2008
Antal invånare 1 januari	29 884	30 100	30 226	30 492	30 789
Verksamhetens nettokostnader, Mkr	1 035,1	1 135,0	1 126,0	1 192,1	1 225,2
Nettokostnader, kr/invånare	34 637	37 708	37 253	39 096	39 793
Skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	1 091,2	1 153,6	1 186,2	1 215,0	1 269,6
Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna, %	95%	98%	95%	98%	97%
Nettoinvesteringar, Mkr	92	76	98	83	88
Nettoinvesteringar, kr/invånare	3 079	2 525	3 242	2 722	2 865
Tillgångar 31/12, Mkr	1 612	1 641	1 642	1 674	1 765
Tillgångar, kr/invånare	53 942	54 518	54 324	54 890	57 319
Varav anläggningstillgångar, Mkr	1 172	1 186	1 224	1 243	1 296
Anläggningstillgångar, kr/invånare	39 218	39 402	40 495	40 748	42 083
Eget kapital, Mkr	1 050	1 079	1 147	1 182	1 222
Eget kapital, kr/invånare	35 149	35 850	37 938	38 751	39 699
Soliditet, %	65%	66%	70%	71%	69%
Låneskuld, Mkr	319	303	252	219	208
Låneskuld, kr/invånare	10 675	10 066	8 337	7 182	6 752
Utdebitering till kommunen	18,43	18,43	17,86	17,46	17,20

Driftredovisning

Nämnd Program	2008-12-31 Budget (Tkr)			2008-12-31 Utfall (Tkr)			
	Intäkt	Kostnad	Netto- kostnad	Intäkt	Kostnad	Netto- kostnad	Budget- avvikelse
Kommunstyrelse							
Politisk ledning o partistöd	0	7 706	7 706	7	6 886	6 879	827
Kommunledningskontor	29 259	48 419	19 160	29 723	49 347	19 624	-464
Festvåningar	0	685	685	759	1 427	668	17
Brand- o totalförsvaret	1 050	20 600	19 550	1 093	20 113	19 020	530
Övr gemensam verksamhet	3 000	5 043	2 043	3 211	5 429	2 218	-175
Miljö- o hälsoskydd	0	2 885	2 885	0	2 783	2 783	102
Summa	33 309	85 338	52 029	34 793	85 985	51 192	837
Revision							
Revisionsverksamhet		906	906		915	915	-9
Summa	0	906	906	0	915	915	-9
Överförmyndarnämnd							
Överförmyndarverksamhet		1 250	1 250		1 211	1 211	39
Summa	0	1 250	1 250	0	1 211	1 211	39
Byggnadsnämnd							
Stadsbyggnad	7 465	13 723	6 258	6 637	13 392	6 755	-497
Summa	7 465	13 723	6 258	6 637	13 392	6 755	-497
Kultur och Fritidsnämnd							
Administration o nämnd	6 104	9 829	3 725	6 114	9 845	3 731	-6
Anläggning o fören.stöd	2 845	32 470	29 625	3 538	32 979	29 441	184
Fritidsgårdar	500	7 026	6 526	839	7 414	6 575	-49
Bibliotek o kulturstöd	1 935	12 173	10 238	2 092	12 455	10 363	-125
Kulturskola		8 420	8 420	24	8 447	8 423	-3
Träffpunkt Enebyberg	1 300	6 311	5 011	1 328	6 735	5 407	-396
Summa	12 684	76 229	63 545	13 935	77 875	63 940	-395
Teknisk nämnd							
Administration o nämnd	10 920	13 520	2 600	10 868	12 466	1 598	1 002
Fastighetsförvaltning	202 535	215 500	12 965	201 665	212 962	11 297	1 668
Gator o trafik	2 450	55 454	53 004	3 235	55 572	52 337	667
Parker o naturområden	473	13 669	13 196	395	13 439	13 044	152
Hamnförvaltning	2 000	2 000	0	731	1 945	1 214	-1 214
Renhållning	9 740	9 740	0	13 914	13 412	-502	502
Vatten och avlopp	51 500	55 800	4 300	52 509	55 641	3 132	1 168
Projekt	3 800	4 400	600	2 196	4 281	2 085	-1 485
Summa	283 418	370 083	86 665	285 513	369 718	84 205	2 460

Nämnd Program	2008-12-31 Budget (Tkr)			2008-12-31 Utfall (Tkr)			
	Intäkt	Kostnad	Netto- kostnad	Intäkt	Kostnad	Netto- kostnad	Budget- avvikelse
Barn och Utbildningsnämnd							
Administration	0	6 797	6 797	0	6 525	6 525	272
Barnomsorg	62 401	284 177	221 776	62 819	295 394	232 575	-10 799
Grundskola	3 070	299 533	296 463	5 729	303 175	297 446	-983
Gymnasieskola	2 022	99 707	97 685	3 053	103 713	100 660	-2 975
Vuxenutbildning		5 575	5 575	0	5 637	5 637	-62
Särskola	400	14 284	13 884	175	10 066	9 891	3 993
Övrig verksamhet		4 282	4 282	-24	3 798	3 822	460
Summa	67 893	714 355	646 462	71 752	728 308	656 556	-10 094
Socialnämnd							
Administration o nämnd	437	37 492	37 055	963	39 804	38 841	-1 786
Individ- o familjeomsorg	3 209	26 392	23 183	10 414	31 832	21 418	1 765
Äldreomsorg	31 525	318 812	287 287	38 281	336 933	298 652	-11 365
Handikappomsorg	5 326	98 779	93 453	5 222	96 982	91 760	1 693
Social psykiatri	1 158	14 100	12 942	902	13 658	12 756	186
Summa	41 655	495 575	453 920	55 782	519 209	463 427	-9 507
Produktionsstyrelsen							
Summa, nettokostnad			3 100			6 108	-3 008
Totalt	446 424	1 757 459	1 311 035	468 412	1 796 613	1 328 201	-17 166
Nämndernas nettokostnader			1 314 135			1 334 309	-20 174
Budgetavvikelse:						-20 174	

Investeringsredovisning

Nämnd Projekt	Projekt- ansl.2008	Redov 2008	Avvikelse totalt	Ombudg 2009
Kommunstyrelse				
EFH-proj, Agresso	127	164	-37	
IT-plan	1 200	1 203	-3	
Reservkraft	800		800	800
Förv. av fastigheten Tranholmen 1:91		3 233	-3 233	
Summa	2 127	4 600	-2 473	800
Kultur och Fritidsnämnd				
Garage/förråd Danderydsvallen		32	-32	
Matarledning Enebyb.IP		7	-7	
Omklädning/garageutb Stockholm	5 551	29	5 522	5 523
P-plats Enebybergs IP		12	-12	
Djursholms IP	2 139	2 177	-38	
Belysning Danderydsvallen	2 000	200	1 800	1 800
Arbetsmaskiner	650	650		
Inventarier Fritidsgårdar	69	91	-22	
RFID/chip biblioteksmedier	560	495	65	65
Inventarier Danderyds bibliotek	200	19	181	56
Inventarier Djursholms bibliotek		89	-89	
Inventarier Stocksunds bibliotek		36	-36	
Biblioteksautomat Enebyberg	120	82	38	
Summa	11 289	3 919	7 370	7 444
Teknisk nämnd				
Fastighetsförvaltning				
Drifteffektivisering	5 000	4 595	405	
Inomhusmiljö	3 000	3 877	-877	
Verksamhetsanpassningar	7 876	9 882	-2 006	
Ramanslag, kommunfullmäktige	20 000		20 000	
- Tranholmen, förskola		774	-774	-774
- Klingsta förskola	-595	1 515	-2 110	-2 110
- Kompassen förskola	-177	1 846	-2 023	-2 023
- Rosenvägen förskola	-114	2 845	-2 959	-2 960
- Fribergaskolan				
- Brageskolan				
- Danderydsgården	-259	928	-1 187	-1 087
Danderyds gymnasium, kök	22 664	23 012	-348	
Långängsskolan	2 396	3 920	-1 524	
Marina läroverk, kök	5 811	5 100	711	711
Mörbyskolan, kök	278	407	-129	
Cedergrenska tornet	1 757	1 154	603	603
Åsgård 8, hus F	3 641	60	3 581	

Nämnd Projekt	Projekt- ansl.2008	Redov 2008	Avvikelse totalt	Ombudg 2009
Embla, nybyggnad	-31		-31	
Ösbyskolan		183		
Majstigen, tillbyggnad		142	-142	
<i>Delsumma Fastighetsförv.</i>	<i>71 247</i>	<i>60 240</i>	<i>11 190</i>	<i>-7 640</i>
Kommunalteknik				
Gator och vägar	6 535	5 282	1 253	853
Bullerhämmande åtgärder		362	-362	
Vägbelysning	1 000	1 015	-15	
Handikappanpassning	750	415		
Trafik och parkering	2 109	2 364	-255	
Parker o naturområden	1 000	898	102	
Budgetreserv kommunfullmäktige	3 000			
<i>Delsumma Kommunalteknik</i>	<i>14 394</i>	<i>10 336</i>	<i>723</i>	<i>853</i>
Hamnar, pontoner				
Vatten och avlopp	800	30	770	
	4 500	5 610	-1 110	
Summa	90 941	76 216	11 573	-6 787
Stadsbyggnadsnämnden				
Summa				
Produktionstyrelse				
Inventarier produktionsledning	1 000			
Inventarier RE 9 Sätra äng förskola		108	-108	
Inventarier RE 12 Hildingavägen	650	301	349	
Inventarier RE 31 Brageskolan	200	60	140	
Inventarier RE 34 Ekebyskolan	200	180	20	
Inventarier RE 35 Vasaskolan	140	138	2	
Inventarier RE 37 Kevingskolan	305	298	7	
Inventarier RE 38 Kyrkskolan	175	163	12	
Inventarier RE 39 Mörbyskolan	155	129	26	
Inventarier RE 40 Stocksund	175	180	-5	
Inventarier RE 41 Gymnasiet	700	528	172	
Inventarier RE 47 Kulturskolan	200	214	-14	
Inventarier RE 51 Hemtjänst	150		150	
Inventarier RE 56 Storkalmar	1 150	744	406	
Inventarier RE 57 Klingsta		327	-327	
Inventarier RE 58 Annebergsgården		121	-121	
Summa	5 200	3 491	709	
Totalt	109 557	88 226	17 179	1 457

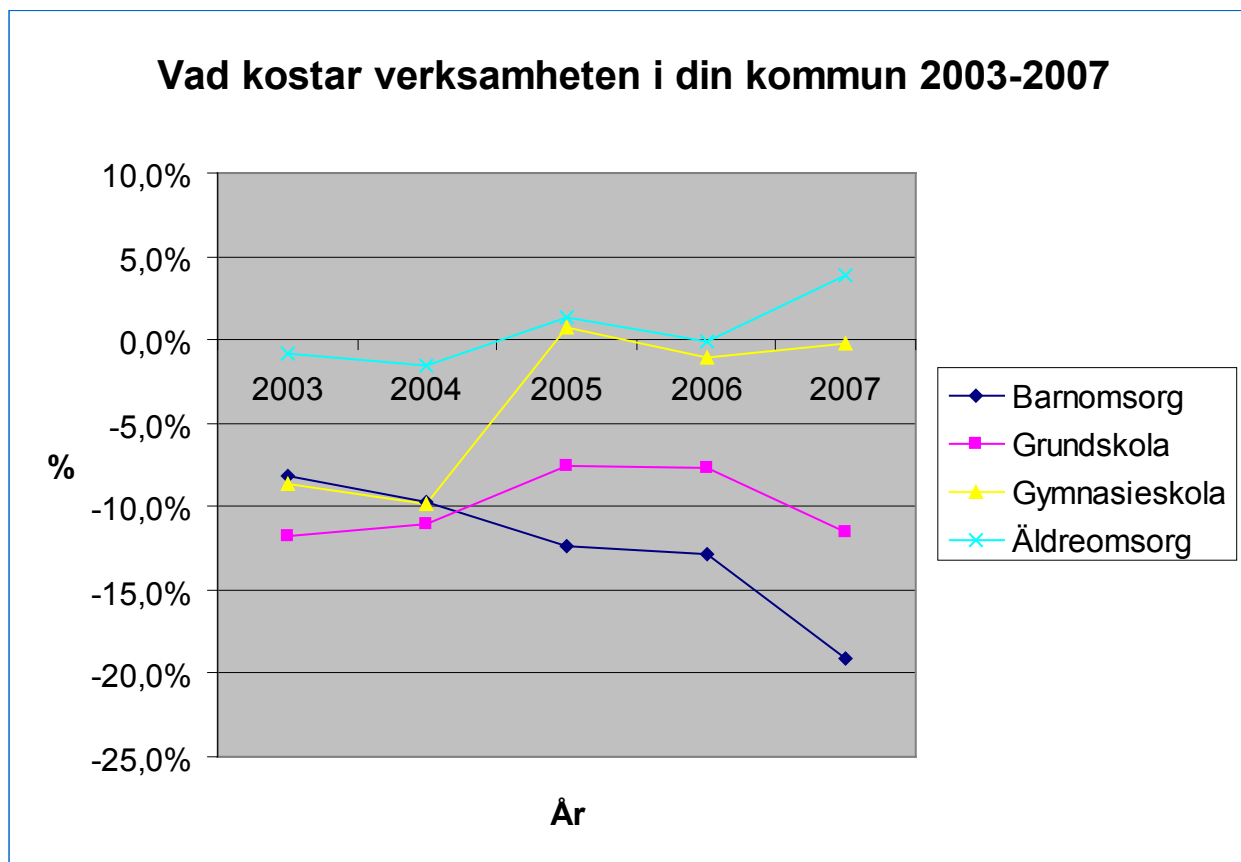
Produktionsorganisationens resultat

Resultatenhet		Resultat 2008 (Tkr)			Fond 2008 (Tkr)	
Nr	Namn	Intäkt	Kostnad	Utfall	Ränta	Utgående balans
Förskola						
2	Re 02 Skogsgläntans förskola	8 514	8 998	-484	0	-167
4	Re 04 Rosenvägens förskola	11 914	11 903	11	0	-2
5	Re 05 Borgens förskola	10 370	10 840	-470	34	721
6	Re 06 Kevinge förskola	7 471	7 594	-123	21	450
7	Re 07 Nora herrgårds förskola	10 304	10 402	-98	39	825
9	Re 09 Sätra ängs förskola	9 108	9 316	-208	3	70
10	Re 10 Altorp Baduhild förskolor	13 884	14 051	-167	15	306
12	Re 12 Hildingavägens förskola	12 426	12 472	-46	72	1 513
14	Re 14 Pärkans förskola	8 614	8 876	-262	33	690
18	Re 18 Majstigens förskola	9 621	10 328	-707	0	-450
19	Re 19 Vitsippans förskola	7 180	7 169	11	49	1 027
20	Re 20 Trappgränds förskola	6 539	6 904	-365	0	-286
24	Re 24 Kornvägen/Vasavägen förskolor	12 602	12 439	163	45	948
Förskola totalt		128 547	131 292	-2 745	311	5 645
Skola och skolbarnomsorg						
31	Re 31 Enebybergs skolor	43 115	42 893	222	99	2 088
34	Re 34 Ekebyskolan	25 762	26 102	-340	0	-2 265
35	Re 35 Vasaskolan	45 153	46 250	-1 097	0	-466
36	Re 36 Fribergaskolan	39 742	38 100	1 642	457	9 605
37	Re 37 Kevingeskolan	34 441	35 210	-769	0	-2 157
38	Re 38 Kyrskolan	40 437	39 874	563	305	6 411
39	Re 39 Mörbyskolan	35 912	35 765	147	8	167
40	Re 40 Stocksundsskolan	51 927	52 527	-600	0	-2 508
41	Re 41 Danderyds gymnasium	113 533	113 360	173	693	14 545
42	Re 42 Ungdomsmottagning	2 476	2 674	-198	13	280
47	Re 47 Kulturskolan	11 123	11 419	-296	0	-373
Skola och skolbarnomsorg totalt		443 621	444 174	-553	1 575	25 327
Äldre och handikappomsorg						
51	Re 51 Hemtjänst	41 646	40 446	1 200	0	-6 411
54	Re 54 LSS personstöd	30 025	30 477	-452	179	3 766
56	Re 56 Storkalmar/Stocksundgårdens äldreboende	26 781	27 044	-263	38	794
57	Re 57 Klingsta äldreboende	24 307	24 638	-331	0	-2 707
58	Re 58 Annebergsgårdens äldreboende	22 378	22 236	142	158	3 327
Äldre och handikappomsorg totalt		145 137	144 841	296	375	-1 231
Ledning och styrning						
	Produktionskontoret	12 437	15 543	-3 106		
Ledning och styrning totalt		12 437	15 543	-3 106	0	0
Totalt		729 742	735 850	-6 108	2 261	29 741

Borgensåtaganden

	Ursprungligt Belopp (Tkr)	Kvarvarande Belopp (Tkr) 2008-12-31
Djursholms AB		
Avser Ekeby Gård	1 454,0	1 292,3
		1 292,3
Övrig bostadsförsörjning		
Kommunal förlustansvar för egna hem (40 % av låneskuld)		740,3
Kommunal ansvarsförbindelse för statligt kreditgaranterade bostadslån (40 % av garanterat belopp)		0,0
		740,3
Övriga borgensåtaganden		
Curlingklubbarna (Djursholm/Stocksund)	15 000,0	14 624,9
Daghemsföreningen Enebo	2 920,0	1 968,9
Danderyds Sportklubb	1 500,0	1 300,8
Danderyds Tennisklubb	20 000,0	16 151,0
Enebybergs IF	10 000,0	10 428,0
FC Djursholm	9 500,0	8 645,8
Föräldrakooperativet Krubban	2 340,0	1 545,0
Klart-Skepp Marinteknik	1 700,0	283,3
Klart-Skepp Stocksund	7 275,0	1 236,6
Stocksunds IF	3 100,0	2 530,4
		58 714,7
Totalt Borgensåtaganden 2008-12-31		60 747,3

Avvikelse från standardkostnad enligt SCB

Standardkostnad är den kostnad som kommunen skulle ha om man bedrev verksamhet på en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå och med hänsyn till de egna strukturella faktorerna

enligt kostnadsutjämnningen. En positiv avvikelse innebär att kommunen har en kostnadsnivå som är högre än strukturen motiverar, en negativ avvikelse visar det omvända.

	2003	2004	2005	2006	2007
Barnomsorg	-8,2%	-9,7%	-12,4%	-12,9%	-19,1%
Grundskola	-11,8%	-11,1%	-7,5%	-7,7%	-11,5%
Gymnasieskola	-8,6%	-9,9%	0,7%	-1,1%	-0,2%
Äldreomsorg	-0,8%	-1,6%	1,4%	-0,1%	3,9%

Personalredovisning 2008

Inledning

Motiverade, engagerade och kunniga medarbetare är förutsättningen för hög kvalitet i kommunens verksamhet samt för att fullgöra kommunens uppgifter i form av bra och effektiv service. I likhet med andra kommuner är Danderyds verksamhet mycket personalintensiv. Kommunen ska ha som mål att vara en arbetsplats där medarbetare känner arbetsglädje och trivsel, där möjlighet till personlig utveckling finns och där personligt ansvarstagande uppmuntras. Att sträva efter att vara en attraktiv arbetsgivare är en viktig grund för att möta framtida rekryteringsbehov.

Att utveckla ledarskapet är en prioriterad uppgift. Ledare som är trygga och säkra i sin ledarroll och som kan motivera och stimulera medarbetare stärker kommunen ytterligare som en attraktiv arbetsgivare. Genom att på ett systematiskt sätt mäta relevanta nyckeltal kan kommunen följa upp mål och göra analyser som leder till åtgärder som förbättrar verksamheten, dess arbetsklimat och även främjar kvalitetsutveckling. Informationen är också till hjälp i diskussionen om vilka insatser som behöver göras och prioriteras.

Beräknade siffror för 2008 omfattar perioden 1 januari – 31 december. För de uppgifter som kräver en mättidpunkt är denna gjord den 1 november (undantaget är pensionsavgångar där mättidpunkten är 31 december) vilket innebär att förändringar gjorda efter denna tidpunkt inte återspeglas i resultatet. Begreppet månadsavlönade innebär alltid antal anställningar, d v s tillsvidare- och visstidsanställningar med månadslön.

Personal i korthet

- Den 1 november 2008 fanns det 1711 anställningar i kommunen. Det är en minskning med 12 anställningar jämfört med 2007.
- Antalet utförda övertidstimmar minskade med 8 % under 2008. Även antalet fyllnadstimmar minskade med drygt 15 %. Kostnaden för fyllnads- och övertiden 2008 uppgick till knappt 3,6 mkr.
- Medelåldern i kommunen 2008 var knappt 45 år, i likhet med 2007.
- Medellönen i kommunen var 24 185 kr. Tillsvidareanställdas medellön var 24 597 kr.
- Kvinnors medellön utgjorde 93% av männens medellön.
- Sjukfrånvaron bland medarbetarna i kommu-

nen fortsätter att minska, från 7,8 till 6,9 % under 2008. Sjukfrånvaron minskade för både kvinnor och män. Den minskade även inom alla ålderintervaller.

- Friskvårdssubventionen nyttjades av 715 medarbetare under 2008.

Personalkostnader

De totala personalkostnaderna inklusive PO uppgick 2008 till 636,2 mkr, vilket motsvarar 38,7% av verksamhetens kostnader, motsvarande siffra 2007 var 37,4%.

Personalstruktur

Danderyds kommun hade 2008 totalt 1 711 månadsavlönade, vilket är en minskning med 12 anställningar jämfört med föregående år, se tabell 1. Av de 1 711 var 1 381 kvinnor och 330 män.

Verksamhetsområde	2007	2008	Förändring 07/08
Skola	869	853	-16
Förskola	310	310	+0
Äldreomsorg och funktionshinder	279	286	7
Förvaltningskontor/ övr. verksamheter*	265		
Förvaltningskontor		202	-3
Bibliotek och fritid		60	
Totalt	1723	1 711	-12

* I årets redovisning är Förvaltningskontor/övr. verksamhet uppdelat i Förvaltningskontor och Bibliotek och fritid

Minskningen av antalet månadsavlönade beror till största del på att skolorna minskat sin personal till följd av en nedgång i elevunderlag.

Ökningen inom äldreomsorg och funktionshinder är en följd av att äldreboendena har valt att omvandla flera timavlönade anställningar till tillsvidareanställningar för att bättre tillvarata medarbetarnas kompetens och förstärka kontinuiteten i verksamheten.

Inom verksamhetsområdet Förvaltningskontor är minskningen en följd av omorganisation inom Tekniska kontoret.

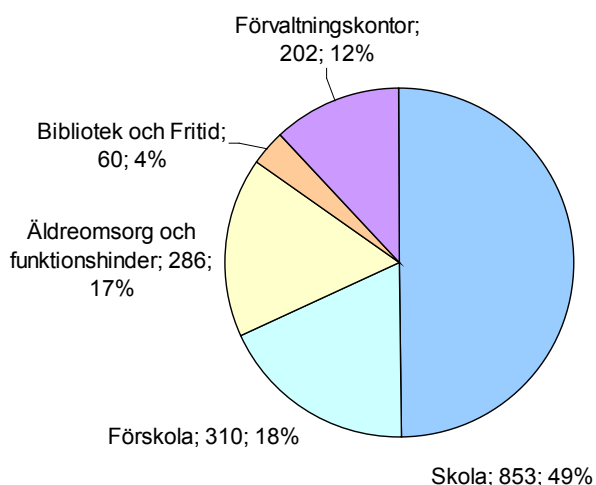
Verksamhetsområde	2007	2008	Förändring 07/08
Skola	772	775	3
Förskola	289	290	1
Äldreomsorg och funktionshinder	239	248	9
Förvaltningskontor/övr. verksamhet*	237		
Förvaltningskontor		189	4
Bibliotek och fritid		52	
Totalt	1 537	1 553	16

* I årets redovisning är Förvaltningskontor/övr. verksamhet uppdelat i Förvaltningskontor och Bibliotek och fritid

Räknas antalet månadsavlönade utifrån faktisk sysselsättningsgrad var antalet årsarbetare 1 553, vilket är en ökning med 16 årsarbetare jämfört med föregående år, se tabell 2. Förändringen av antalet årsarbetare beror på en generell ökning av sysselsättningsgraden bland kommunens anställda.

Som framgår av diagram 1 utgör skolan det ojämförligt största verksamhetsområdet med 50% av det totala antalet månadsavlönade.

Diagram 1: Månadsavlönade per verksamhetsområde, antal och %

Övertids- och fyllnadstimmar

Under 2008 arbetade kommunens anställda (månadsavlönade och timavlönade) 11 041 övertidstimmar och 14 406 fyllnadstimmar. Både antalet övertidstimmar och antalet fyllnadstimmar har minskat sedan 2007, övertidstimmarerna med drygt 8 % och fyllnadstimmarerna med drygt 15 %. Ersättningen för fyllnads- och övertiden uppgick till knappt 3,6 mkr.

Arbetad tid med timlön

I kommunen arbetade under 2008 anställda med timlön sammanlagt knappt 262 000 timmar, vilket motsvarar drygt 154 årsarbetare (ett årsarbete satt till 1700 timmar). Motsvarande siffra för 2007 var 252 000 timmar, motsvarande 148 årsarbetare.

Åldersfördelning

Årets personalrörlighet har medfört viss förändring i åldersstrukturen där antalet medarbetare över 60 år har minskat med 26 personer.

Åldersintervall	2007	2008
-29	10,8	10,4
30-39	22,9	23,8
40-49	21,4	22,0
50-59	27,4	28,0
60-	17,5	15,8

En jämförelse mellan verksamhetsområdena visar att äldreomsorg och funktionshinder samt förvaltningskontoren står för den högsta åldersstrukturen då ca 47 % av medarbetarna är 50 år eller äldre. Inom skolan var motsvarande siffra 45 % och inom förskolan 36 %. Inom förvaltningskontoren har det under 2008 skett en förnygring av medarbetarna till följd av nyrekryteringar.

Medelålder

Medelåldern i kommunen 2008 var knappt 45 år. För kvinnor var medelåldern drygt 45 år och för män knappt 44 år, samma som 2007.

Medellön

Medellönen bland de månadsavlönade i kommunen 2008 var 24 185 kr. Medellönen hos tillsvidareanställda var 24 597 kr. Kvinnors medellön utgjorde 93% av männens medellön. Av de högst betalda (över 50 000:-/månad) finns sex män och två kvinnor. Kvinnornas medellön utgjorde 88 % av männens medellön.

Personalförsörjning

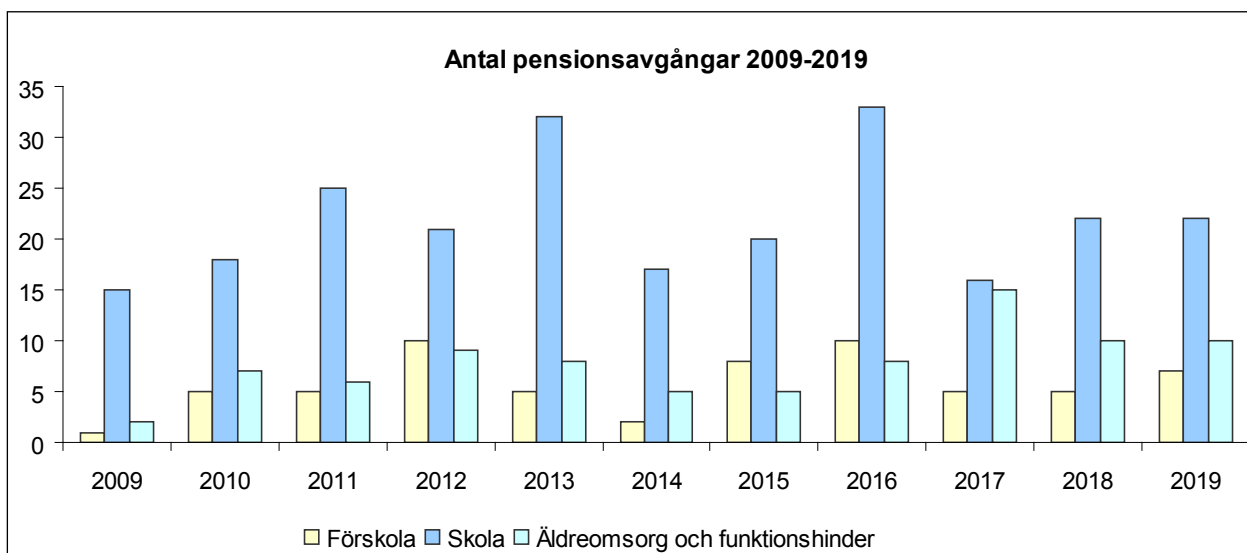
Framtida personalförsörjning styrs av verksamhetens kommande behov, sjukfrånvaro, personalrörlighet och pensionsavgångar (faktiska pensionsavgångar).

Under 2008 var det totalt 151 personer som började och 190 som slutade en tillsvidareanställning i Danderyds kommun. Inom åldersintervallet upp till 29 år, 30-39 samt 40-49 år var det fler som började än slutade medan det omvända förhållandet rådde i övriga åldersintervall.

Tabell 4:
Personalrörlighet utifrån ålder, tillsvidareanställda
Tabellen visar personalrörlighet räknad som antal påbörjade och avslutade anställningar (externa rörelser) i respektive åldersintervall 2008.

Åldersintervall	Påbörjade t.v. anställda	Avslutade t.v. anställda
-29	38	12
30-39	46	40
40-49	44	38
50-59	18	33
60-	5	67
Totalt	151	190

Diagram 2: Pensionsavgångar inom förskola, skola samt äldre- och handikappomsorg (månadsavlönade) åren 2009-2019 (65 år)

I likhet med tidigare år kommer rekryteringsbehovet vara fortsatt stort inom yrkesgrupperna grundskolelärare, skolledare och administrativ personal inom förvaltningskontor och skola på grund av pensionsavgångar. Under 2009 har personalavdelningen som ett prioriterat projekt att arbeta med personalförsörjningsfrågor. Konkurrensen om personal är stor och vissa yrkesgrupper är mycket svåra att rekrytera, exempelvis förskollärare. Inledningsvis kommer arbetet inriktas på att ta reda på vad medarbetare uppfattar kännetecknar en bra och attraktiv arbetsgivare. En annan del inom projektet kommer att fokusera på ledarförsörjning och möjligheterna till karriär inom olika yrkesområden.

En uppskattad personalbefrämjande åtgärd är den årliga uppvaktningen av medarbetare som uppnått 10 års respektive 25 års anställning i kommunen. Under året uppvaktades 38 medarbetare som uppnått 10 års anställning och 11 medarbetare som uppnått 25 års anställning med middag på Djursholms slott samt utdelning av gåva/förtjänsttecken.

Arbetad tid och frånvaro

Tabell 5 visar arbetad tid enligt avtal/överenskommelse samt frånvaro fördelad på olika typer i % år 2007 och 2008 för månadsavlönade och timavlönade. I denna tabell ingår alltså alla anställda, även t.ex. tjänstlediga från arbetet. För personal anställda på ferie- och uppehållsanställningar har gjorts en schabloniserad semesterredovisning med det antal dagar per år som arbetstagare skulle ha erhållit enligt lag/avtal om de haft traditionell semester rätt.

Tabell 5: Arbetad tid och frånvaro, månadsavlönade och timavlönade.		
Arbetad tid och frånvaro	2007	2008
Nettoarbetstid	74,3	74,6
Semester	9,0	9,1
Sjukdom	6,6	6,1
Föräldraledighet	4,7	5,0
Övrig ledighet	5,4	5,2
Totalt	100	100

I ”övrig ledighet” ingår ledighet för studier, tjänstledighet, facklig ledighet samt ledighet för militär-tjänstgöring.

Sjukfrånvaro

Under åren 2004-2008 har sjukfrånvaron minskat från 10,3 till 6,9 %. Under 2008 har sjukfrånvaron minskat från 7,8 till 6,9 %. Det är den långa sjukfrånvaron som minskat från 63,7 % till 56,4. Den korta frånvaron har däremot ökat från 2,8 % till 3,0 %

Tabell 6: Sjukfrånvaro i % i förhållande till överenskommen arbetstid, månads- och timavlönade.					
Period 2008-01-01 – 2008-12-31					
	2004	2005	2006	2007	2008
Totalt	9,5	8,1	8,1	7,8	6,9
Därav långtids-sjukfrånvaro (mer än 59 dgr)	63,4	59,8	65,2	63,7	56,4
Kön					
Kvinnor	10,5	8,9	9,2	8,8	7,7
Män	5,2	5,1	4,1	3,9	3,6
Ålder					
T.o.m. 29 år	6,8	5,9	7,0	6,3	6,2
30-49 år	8,3	7,4	7,3	6,7	5,8
50 år eller mer	11,3	9,3	9,2	9,2	8,1
Verksamhet					
Skola	8,1	6,4	6,4	5,8	5,7
Förskola	9,7	8,8	9,5	9,4	7,3
Äldreomsorg och funktionshinder	14,8	12,6	13,4	12,8	11,7
Förvaltningskontor/ övr verksamheter *	7,7	7,5	6,7	6,9	
Förvaltningskontor					5,4
Bibliotek och fritid					5,9

* Uppdelat fr.o.m. 1/1 2008

Av tabell 6 framgår att den totala sjukfrånvaron i förhållande till överenskommen arbetstid var 6,9 % under 2008, detta innebär en minskning sedan tidigare år. Sjukfrånvaron minskade både för kvinnor och män. Den minskade även inom alla ålderintervaller. Kvinnors sjukfrånvaro är fortsatt högre än männens. Den långa sjukfrånvaron står för den största delen av minskningen då den sjönk från 63,7 till 56,4 % av den totala sjukfrånvaron. Den korta sjukfrånvaron ökade något.

I likhet med tidigare år finns skillnader i sjukfrånvaro mellan olika verksamhetsområden. Sjukfrånvaron minskade inom samtliga av kommunens verksamheter; skolan, förskolan, äldreomsorg och funktionshinder, förvaltningskontor samt bibliotek och fritid.

En analys av sjukfrånvaron överstigande 28 dagar, visar att personalgrupperna inom äldreomsorg och funktionshinder proportionellt sett står för den högsta sjukfrånvaron. Orsaken till sjukfrånvaron är till större delen relaterat till besvär i rörelseorganen, bl.a. belastningsskador. Sjukfrånvaroorsakerna inom förskolan fördelar sig förhållandevis jämt mellan besvär i rörelseorganen, internmedicin, graviditet och psykisk ohälsa. Inom lärargruppen beror sjukfrånvaron till lika stor del av psykisk ohälsa, besvär i rörelseorganen och internmedicin.

Under året har stort fokus legat på arbete med och utveckling av rehabiliteringsinsatser utifrån ändringar i sjukförsäkringslagstiftningen. Alla chefer och arbetsledare har informerats om förändringarna i lagstiftningen som ställer höga krav på arbetsgivaren. Personalavdelningen följer kontinuerligt sjukfrånvaron för att bistå chefer och arbetsledare i deras rehabiliteringsarbete. Detta arbete har varit framgångsrikt då den långa sjukfrånvaron minskat under 2008 från 5 % till 3,9 % av överenskommen arbetstid. Målet är att ytterligare sänka sjukfrånvaron.

Ökningen av den korta sjukfrånvaron med 0,2 % har medfört en ökad kostnad för sjukfrånvaron på 1 116 000 kr.

Hälsa

Totalt av alla månadsavlönade var det knappt 34 % som inte hade någon sjukfrånvaro alls under 2008. Detta är en minskning med en procent sedan föregående år. Liksom tidigare år gäller att åldersgruppen 50 år och äldre som hade den högsta sjukfrånvaron,

också hade den högsta frisknärvaron. Verksamhetsområdena hade följande andel personal som inte var sjuka alls under 2008: skola 40 %, förskola 19 %, äldreomsorg och funktionshinder 29 %, bibliotek och fritid 32 %, förvaltningskontor 41 %.

Arbetet med att öka hälsan hos våra medarbetare fortgår och sjukfrånvaron minskar. Fler och fler medarbetare nyttjar friskvårdssubventionen och många arbetsplatser gör gemensamma insatser för att öka intresse och engagemang för hälsofrågor. En förvaltning har hälsodiplomerats och flera resultatenheter är på gång.

Antalet medarbetare i kommunen som nyttjar friskvårdssubventionen på 1000 kr/år har under 2008 fortsatt att öka. 2008 var det 715 personer, motsvarande siffra 2007 var 622 personer, en ökning med ca 15 %. Det är medarbetarna inom förvaltningskontoren som flitigast utnyttjar förmånen, ca 54 %. Inom skolan används den till 45 %, inom förskolan till 34 % och inom äldreomsorg och funktionshinder nyttjas den av ca 33 % av medarbetarna. Mönstret i användandet friskvårdssubventioner kommer igen i sjukfrånvarostatistiken. Medarbetarna inom det verksamhetsområde som har den lägsta sjukfrånvaro utnyttjar friskvårdssubventionen mest och vice versa.

I februari 2009 kommer arbetsmiljöenkäten att genomföras inom hela kommunen. Resultatet kommer att presenteras under mars och utifrån det ska arbetsmiljöplaner arbetas fram på respektive arbetsplats.

Utbildning

Under 2008 har personalavdelningen arrangerat och genomfört 28 utbildningar med sammanlagt 737 deltagare. 2008 års tema var kommunikation - ett av de utvecklingsområden som identifierades i senast genomförda arbetsmiljöenkät. Fokus har även varit på data/IT, projektutbildningar samt lagstiftning.

De i utbildningskatalogen aviserade utbildningarna har genomförts som planerat. Omdömena från deltagarna är att de utbildningar som erbjudits har hållit hög kvalitet, både innehållsmässigt och med kunniga utbildare/föredragshållare. Merparten av kursledarna var externa, men även interna medarbetare som är kunniga inom ett fackområde har anlitats.

2009 års utbildningskatalog innehåller utbildningar där service och kommunikation finns med som en grund för att stärka ”varumärket” Danderyds kommun. Flera utbildningar avser också att kvalitets-säkra pågående arbete samt att höja kompetensen hos medarbetare för att både göra arbetet effektivare och mer utmanande.

S:t Lukas Personalstöd

Avtalet med St Lukas trädde i kraft den 1 februari 2008. S:t Lukas tillhandahåller en personalvårdstjänst som Danderyds kommun erbjuder sina anställda. Tjänsten omfattar personlig rådgivning per telefon eller personliga samtal inom psykosociala, juridiska och ekonomiska områden. Totalt har S:t Lukas hanterat 79 ärenden under 2008 vilket är en ökning från tidigare år.

S:t Lukas tjänsteutbud omfattar även kris- och konflikthantering samt utbildningar inom bl a samtalsmetodik, konflikthantering, stresshantering. Erfarenheter från andra kommunen visar att deras tjänster har en hög kvalitet. Personalavdelningen kommer att arbeta för att kommunens verksamheter nyttjar deras kunskaper i högre grad vid kriser och konflikter.

S:t Erikshälsan, företagshälsovård

S:t Erikshälsan är kommunens företagshälsovård sedan den 1 februari 2008. Samarbetet har fungerat väl och kommunen har under 2008 nyttjat företagshälsovårdstjänster för 334 000 kr, det är i nivå med föregående år. Kommunens verksamhet har använt företagshälsovården i en något större omfattning än tidigare, trots detta har kostnaden inte ökat eftersom priserna i det nya avtalet med S:t Erikshälsan är lägre än i föregående avtal. Personalavdelningen avser att arbeta för att ytterligare utveckla och utöka samarbetet med S:t Erikshälsan.

Utmaningar

Arbetet med utveckling av stödjande och styrande dokument, exempelvis inom personal – och lönepolitik fortsätter. Det innebär att skapa, utveckla och tillhandahålla riktlinjer och rutiner som är gemensamma över hela organisationen och i överensstämmelse med kommunens personalpolicy. Detta för att kvalitetssäkra de olika situationer som möter medarbetare under sin anställning i kommunen.

Revisionsberättelse

DANDERYDS KOMMUN

Revisorerna

DANDERYDS KOMMUN
KOMMUNFULLMÄKTIGEN

2009-04-27

Kommunfullmäktige i
Danderyds kommun

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2008

Vi har granskat kommunens styrelser och nämnders verksamhet samt genom utsedda lekmannarevisorer i Djursholms AB även verksamheten i detta företag under år 2008. Granskning har också omfattat den verksamhet som under 2008 bedrivits av den gemensamma nämnden, Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd. Granskningen har vad avser kommunen utförts enligt kommunallagen, god revisionsdåd i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse år 2008". Därtill redovisas de sakkunnigas rapporter i särskild bilaga.

Revisorerna skall bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen som fullmäktige beslutat om i årsbudget och flerårsplan.

Ett av kommunens övergripande mål är att "God ekonomisk hushållning skall vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet". Inom ramen för detta övergripande mål ingår sju områden som fokuserar helt på kommunens finansiella utveckling och ställning. Vi tolkar dessa områden som indikatorer för att kunna bedöma om kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning har uppnåtts. Mot bakgrund av hur dessa indikatorer följs upp i förvaltningsberättelsen kan vi inte med tillräcklig säkerhet bedöma målpåfyllelsen.

Avseende de verksamhetsmässiga målen instämmer vi i stort i kommunens bedömning, dvs att målen är uppfyllda. Vi noterar att förutsättningarna för kommunfullmäktige att bedöma målpåfyllelsen i verksamheten har klart förbättrats.

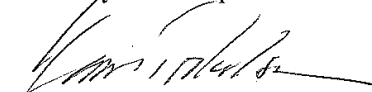
Ansvarsfrihet

Revisionen tillstyrker att styrelsen, nämnderna och de förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

Årsredovisning

Revisionen tillstyrker också att kommunens årsredovisning godkänns. Den är i allt väsentligt upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningsdåd.

Danderyd den 21 april 2009

Hans Torkelsson

Gunilla Jarpner

Elisabet Carlberg

Birgit Erngren Wohlin

Hans Kjellman

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:
Revisorernas redogörelse år 2008
De sakkunnigas rapporter i olika granskningar
Granskningsrapport från lekmannarevisorer i Djursholms AB
Revisionsberättelse, Södra Roslagens Brandförsvarsförbund

Revisorernas redogörelse 2008

Vi har under året granskat den verksamhet som bedrivits inom kommunstyrelsens och övriga nämnders ansvarsområden enligt särskild granskningsplan. Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers har biträtt oss vid revisionen. Syftet med granskningarna har varit att säkerställa att verksamheterna bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi har också granskat om räkenskaperna är rättvisande och om nämndernas kontroll varit tillräcklig.

Nedan lämnas en redogörelse för de granskningar som genomförts under revisionsåret 2008. Kommunens verksamhet har dessutom följts kontinuerligt genom protokoll och andra handlingar från styrelser och nämnder samt vid träffar med ledande politiker och tjänstemän inom barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, produktionsstyrelsen samt tekniska nämnden. Träff har även ägt rum med kommunalråd, kommundirektör, ekonomidirektör och kommunfullmäktiges presidium.

1. Årsredovisning 2008

- revisorernas granskning; allmänt

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vidare bedömer vi att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i allt väsentligt överensstämmer med kraven i KRL.

1.1 Kommunens ekonomiska läge

Vi instämmer i kommunens bedömning av att balanskravet är uppfyllt. Kommunens resultat uppgår till 40,7 mkr.

Nämndernas resultat, inkl. produktionen och centrala poster, redovisar ett överskott mot budget om 31,2 mkr. I detta resultat ingår exploateringsintäkter på 73,8 mkr. Tekniska nämnden redovisar ett överskott mot budget med 2,5 mkr. Barn- och utbildningsnämnden respektive Socialnämnden redovisar underskott mot budget med 10,1 mkr respektive 9,5 mkr. Detta förklarar till största delen av volymökningar i verksamheterna. Produktionsorganisationen redovisar en negativ avvikelse mot budget med 3,0 mkr. Nämndernas nettokostnader avviker totalt sett negativt mot budget med ca 19,3 mkr.

Vid avstämning av driftsredovisningen bör hänsyn tas till att kommunen under 2008 erhållit ca

73,8 mkr i exploateringsintäkter i samband med exploateringen vid Enmansvägen i Enebyberg. Detta bidrar till den positiva avvikelsen mot budget. Posten redovisas under "Diverse intäkter". "Diverse intäkter" avviker positivt mot budget med ca 51,6 mkr. Vi bedömer att exploateringsintäkterna är att anse som en sk jämförelsestörande post enligt RKR:s definition. Vi bedömer att kommunen på ett tydligare sätt kunde ha redovisat detta i enlighet med RKR:s rekommendation, dvs i egen not eller på särskild rad i resultaträkningen.

Sedan 1 januari 2007 drivs miljö- och hälsoskyddsarbetet inom ramen för en gemensam nämnd med Täby och Vaxholms kommuner. Redovisningen av det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet för denna verksamhet bör enligt vår mening lyftas fram tydligare i årsredovisningen.

1.2 God ekonomisk hushållning

Ett av kommunens övergripande mål är följande: "God ekonomisk hushållning skall vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet". Kommunen gör bedömningen att målet är uppnått. Bedömningen baseras på nämndernas måluppfyllelse för sina respektive inriktningsmål avseende kostnadseffektivitet, på kommunens ekonomiska resultat jämfört med mål samt på olika nationella jämförelser. I bedömningen vägs också skattesatsen i kommunen samt uppnådda resultat inom kommunens verksamheter in.

Inom ramen för detta övergripande mål ingår sju områden som fokuserar helt på kommunens finansiella utveckling och ställning. Vi tolkar dessa områden som indikatorer för att kunna bedöma om kommunens finansiella mål har uppnåtts. I förvaltningsberättelsen görs en uppföljning av fem av dessa indikatorer. För de övriga två görs en redovisning av förändring över tiden. För de fem indikatorer som uppföljning görs i förvaltningsberättelsen uppnås riktvärdet eller normen för två stycken. För de övriga tre nås inte normen eller riktvärdet. Sammantaget kan vi inte, med ovan redovisade underlag som grund, med tillräcklig säkerhet, bedöma måluppfyllelsen.

Vi rekommenderar Kommunstyrelsen att överväga förutsättningarna att precisera kommunens finansiella mål i syfte att underlätta bedömningen av måluppfyllelsen, inte minst för Kommunfullmäktige. I sammanhanget bör också övervägas om budgeterade värden som årligen förändras och hanteras i budgetprocessen ger en tillräcklig stringent ekonomistyrning.

Avseende de verksamhetsmässiga målen instämmer vi i stort i kommunens bedömning, dvs att målen är uppfyllda.

1.3 Kommunallagens balanskrav

Kommunen redovisar sammantaget ett överskott med 6,7 mkr vid avstämning mot balanskravet. Vi bedömer i allt väsentligt att kommunens avstämning mot balanskravet är korrekt.

Kommunen avviker från god redovisnings- sed vad avser tilläggsinformation enligt följande: KRL:s 2 kapitel § 7¹ dokumentation av redovisningssystemet. Någon dokumentation av redovisningssystemet har inte gjorts under 2008 i Danderyds kommun. Under avsnittet kring redovisningsprinciper framgår att kommunen avviker från Rådet för kommunal redovisnings rekommendation avseende leasing d v s av angivande av finansiell leasing i balansräkningen och av operationell leasing som ansvarsförbindelse. Utredning av detta kommer att göras under 2009.

1.4 Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Vår sammanfattande bedömning för nämndernas redovisning av sina uppdrag är att de i väsentliga delar följer kommunens anvisningar. Dock finns det vissa förbättringsområden. Vi saknar t ex jämförelsematerial med andra kommuner och över tid för vissa nämnder vilket försvårar vår bedömning av nämndernas uppdragsredovisning. Vidare noterar vi att vissa av nämndernas inriktningsmål kan utvecklas i träffsäkerhet. T ex kan man ifrågasätta vad byggnadsnämnden menar med "god" och "säker" i målet "Danderyd präglas av god arkitektur och en säker miljö". Vi saknar definitioner. Vi noterar också att Tekniska nämndens avrapportering av måluppfyllelse inte stämmer överens med den de lämnar i tabell i kommunens årsredovisning samt att motiveringar till varför vissa mål inte uppfyllts saknas.

Under verksamhetsåret 2008 har de förtroendevalda revisorerna i Täby och Danderyds kommuner samt Vaxholms stad granskat den verksamhet som bedrivs inom Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontors ansvarsområden.

Under året har granskning av delårsbokslut skett. Av granskningen framgår att delårsrapporten uppfyller den kommunala redovisningslagens krav på innehåll. Granskning av årsredovisning för 2008 har också skett. Av den framgår att näm-

den redovisar ett underskott för verksamhetsåret om 1,27 mnkr. En större del av underskottet, 0,4 mnkr, är hänförligt till bokföringsmässiga periodiseringar. Av nämndens totalt åtta effektmål har sex infriats helt och två delvis under 2008. Slutligen har tillsynsarbete enligt livsmedelslagen granskats. Resultatet visar att nämnden och förvaltningen har tillfredsställande rutiner för ärendehantering och planering av livsmedelsverksamheten samt att uppföljning och rapportering till nämnden sammantaget är strukturerad.

2 Delårsrapport 2008

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av periodens resultat och den ekonomiska ställningen per den 2008-06-30 samt att delårsrapporten uppfyller kraven utifrån den kommunala redovisningslagen (KRL) och att upplysningar lämnats om händelser av väsentlig betydelse.

3. Särskilda granskningar - nämnderna

3.1 Upphandling av privata aktörer inom vård- och omsorg - hur kvalitetssäkrar kommunen denna verksamhet

Syftet med denna granskning var att bedöma om upphandling av privata utförare inom vård och omsorgsverksamheterna sker enligt Lagen om offentlig upphandling samt enligt det regelverk som beslutats av Danderyds kommun.

Slutsatsen av granskningen är att upphandling av privata utförare sker i enlighet med lagstiftningens intentioner och enligt det regelverk som beslutats av Danderyds kommun. Dokumentationen är tydlig.

De studerade upphandlingarna har genomförts med hjälp av kommunens upphandlingsenhet. Befintliga styrdokument bör uppdateras mot bakgrund av den nya upphandlingslagstiftningen som gäller från och med årsskiftet 2008-01-01. Översyns arbetet har påbörjats inom kommunledningskontorets upphandlingsenhet.

Ett ytterligare syfte var att bedöma hur kommunen styr och kontrollerar denna typ av verksamhet samt förutsättningarna för detta. Utgångspunkten för detta är ingångna avtal vid upphandlad verksamhet och den dokumentation som föreligger vid auktorisation av utförare inom ramen för kundvals-systemet.

¹ § 7 som behandlar system dokumentation och behandlingshistorik.

Kommunens uppföljning och kontroll av privata aktörer sker på ett tillfredsställande sätt. Uppföljningen och kontrollen sker på ett systematiskt sätt. Varje verksamhet är föremål för någon granskning av någon del varje år. Resultaten rapporteras till nämnden.

Som en del i revisionsgranskningen ingick att studera om förutsättningarna för styrning och kontroll föreligger. Den uppföljning och kontroll som nu sker avser lagstiftningens kravnivå inkluderande Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. De mål som tidigare varit gällande har varit generella och inte mätbara varför de inte varit vägledande i uppföljningsarbetet.

Mot bakgrund av att kommunfullmäktige antog Program för ökad valfrihet och konkurrens i Danderyds kommun redan 2001 kan man ifrågasätta att mål och krav inte definierats inom verksamheten.

3.2 Granskning av investeringsprocessen

Syftet med denna granskning var att bedöma investeringsprocessen avseende styrprocess, beslutsunderlag och kalkylberäkningar. Granskningen omfattade två större investeringsprojekt, Marina läroverkets elevmatsal och Ösbyskolan.

Vår bedömning är att underlagen till de förtroendevalda inte innehåller tillräcklig information. Underlagen innehåller dock viktig information som åtagande, konsekvensanalys och budget. Bakomliggande kalkyler till budgeten bör enligt vår uppfattning ingå i underlagen där även investeringens driftkostnader framgår.

I handlingarna till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som gäller Marina Läroverkets matsal finns uppgift om att tecknat hyresavtal med Klart Skepp ger full kostnadstäckning för projektets samtliga kostnader. Denna information har vid efterfrågan hos gruppledarna i kommunfullmäktige uppfattats som vilseledande eftersom tolkningen hos flertalet av gruppledarna har varit att kommunen får full kostnadstäckning. Vi har konstaterat att handlingarna till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige vad gäller Marina Läroverkets matsal saknar uppgift om de tidsmässiga perspektiven beträffande avskrivningstid och full kostnadstäckning.

Vår bedömning är att de rutinbeskrivningar som finns bör anpassas och utvecklas av tekniska kontoret så att alla projektledare känner till dem, följer dem och använder beskrivningens mallar för uppföljning m.m. Detta förenklar för mottagaren av informationen eftersom en större enhetlighet upp-

nås. Man får också en tydlighet kring vilken rapportering som krävs i varje skede. I rutinbeskrivningen bör också finnas krav på att investeringens driftkostnader ska ingå i framtagna budgetar.

Vår bedömning är att nämnden får information i ett allt för sent skede då ett projekt redan har överskridit budget. Striktare krav bör ställas på att projektledarna rapporterar ökade kostnader innan de är ett faktum. Delegerade befogenheter får inte överträdas.

Slutredovisning ska ske enligt både rutinbeskrivning och projektprocessmallen. Vem slutredovisning ska ske till är dock inte samstämmigt i dokumenten. Slutredovisning, som bör ske till tekniska nämnden och kommunfullmäktige, har ännu inte skett för de granskade projekten.

3.3 Att lyssna på kunden - granskning av kommunens arbete med enkätundersökningar inom barnomsorg, skola, hemtjänst och äldreboende

Granskningen visar på tydliga skillnader mellan socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden, när det gäller att utifrån sitt övergripande ansvar använda kundenkäter som en del av verksamhetsuppföljningen.

Barn- och utbildningsnämnden har etablerat former för arbete med kundenkäter där såväl kommunala som privat drivna verksamheter medverkar. Detta ger möjligheter till jämförelser för uppföljning och utveckling. Socialnämnden saknar motsvarande gemensamma struktur för uppföljning genom kundenkäter, men anser att kommande lagstiftning om kundval ska ge förutsättningarna för att införa detta. Eftersom socialnämnden bland sina mål framhåller de enskilda brukarnas upplevelser av den kommunala servicen anser vi att detta är ett angeläget förbättringsområde i socialnämndens i övrigt ambitiösa uppföljning. Granskningen visar på att socialnämndens arbete kan utvecklas just när det gäller att genom kundenkäter närmare följa upp de fastställda inriktningsmålen för äldreomsorgen.

3.4 Granskning av intern kontroll- tillförlitlighet i redovisning, system och rutiner

Granskningen har syftat till att bedöma om kommunen har en tillräcklig intern kontroll avseende ett antal utvalda rutiner samt följa upp 2007 års granskning av den interna kontrollen.

Revisorerna har tidigare vid flera tillfällen framfört att kommunen bör tydliggöra på vilket sätt kommunallagens krav på intern kontroll skall säkerställas och hur ansvarsfördelning, uppfölj-

ning och rapportering skall ske. Kommunstyrelsen har i september 2008 antagit "Riktlinjer för intern kontroll" samt "Intern kontrollplan samt risk- och väsentlighetsanalys". Vi bedömer att dessa riktlinjer och rutiner är ändamålsenliga för arbetet med den interna kontrollen och att en tillräckligt tydlig grund är lagd för att styra nämndernas arbete i detta avseende. Det är nu viktigt att formerna och strukturen för arbetet får sätta sig under det kommande året. Av särskild vikt är att samtliga styrelser och nämnder årligen upprättar dels risk- och väsentlighetsanalys dels intern kontrollplan enligt de centrala riktlinjerna samt att uppföljning av detta sker årligen av nämnder och Kommunstyrelsen.

Inom ramen för granskningen har även hantering av förtroendekänsliga poster bedömts. Granskningen visar på brister i kommunens rutiner för förtroendekänsliga poster. Samtliga förvaltningar brister kring att ange syfte och deltagare samt med

att göra korrekt avdrag för ingående moms. Sammantaget är förekomsten av brister procentuellt sett anmärkningsvärt hög. I stickprovet återfanns dock ingen representation som inte bedöms ha ett samband med kommunens verksamhet. Kommunstyrelsen har i december 2008 fastställt riktlinjer för representation i Danderyds kommun eftersom de tidigare internetbaserade instruktionerna inte varit tillräckligt tydliga. Vi rekommenderar Kommunstyrelsen att inom ramen för arbetet med intern kontroll tillse att kontinuerliga uppföljningar i enlighet med framtagna riktlinjer sker.

Vi bedömer att den interna kontrollen i system och rutiner kopplat till administration och hantering av attestanter i huvudsak är tillfredsställande. Kommunens attestreglemente och anvisningar bör dock enligt vår mening ses över för att anpassas till nuvarande system och rutiner. Beloppsmässiga begränsningar och avgränsning i tid bör övervägas.

Definitioner till årsbokslut

Anläggningstillgångar är tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk i kommunens verksamheter. Kan vara ”materiella” i form av byggnader, fordon, maskiner och inventarier. De kan även vara ”immateriella” i form av vissa utvecklingsinsatser eller goodwill.

Kapitalkostnader är dels avskrivningar på anläggningstillgångar som är en periodiserad kostnad under anläggningens ekonomiska livslängd dels av ränta på den kapitalbindning som tillgången representerar.

Avsättningar är förpliktelser som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Exempel på avsättning är pensionsutfästelser för intjänad pension från 1998 och framåt.

Balanskravet är av lagstiftaren kopplad till resultaträkningen. Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna (KL 8 kap 4 §). Om det redovisade resultatet blir negativt för visst räkenskapsår skall det negativa resultatet regleras senast det andra året efter det att underskott uppstod.

Vid avstämning mot balanskravet skall realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar exkluderas, realisationsförluster skall dock ingå vid sådan avstämning.

Danderyds kommun har över tid tillämpat principer för avstämning av balanskravet där avgiftsfinansierad verksamhet, VA-verket, och den externa medelsförvaltningen exkluderas vid avstämning av balanskravet. Hanteringen har föregåtts av politiska beslut och bedömts vara i enlighet med god redovisningssed.

Balansräkning (BR) är en sammanställning av tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder på balansdagen, det vill säga redovisningsperiodens sista dag. Balansräkningen ger en bild av kommunens ekonomiska ställning på balansdagen.

Eget kapital är skillnaden mellan tillgångar och skulder och visar hur stor del av kommunens totala kapital som ej finansieras med skulder. Egna kapitalets andel av totalt kapital (balansomslutningen) utgör det finansiella måttet soliditet som anger kommunens långsiktiga betalningsförmåga. Ju högre tal ju starkare balansräkning har kommunen.

Omsättningstillgångar är de tillgångar som kommer att omsättas inom de närmaste 365 dagarna från balansdagen. Ur omsättningstillgångar hämtas ett annat finansiellt mått som benämns likviditet. Likviditeten återger kommunens kortsiktiga betalningsförmåga och brukar indelas i balanslikviditet som är totala omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder. Kassalikviditet är ett mått där likvida medel divideras med kortfristiga skulder. Måtten ger en uppfattning om kommunens kortsiktiga betalningsförmåga.

Finansieringsanalysen visar kassaflödet från verksamheten inklusive förändringen av rörelsekapitalet, kassaflöde från investeringsverksamheten samt finansieringen. Summan av dessa poster ger förändringen av likvida medel.

Finansnetto är skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader i resultaträkningen.

Årets resultat visar förändringen av det egna kapitalet.

Nettoinvesteringar är kommunens samlade investeringsverksamhet under räkenskapsåret där utgifterna reducerats med exempelvis investeringsbidrag från staten.

Driftredovisning är nämndernas verksamheter som stäms av mot den av fullmäktige beslutade budgeten för verksamhetsåret. Nämndernas verksamhet presenteras i årsredovisningen dels sammantaget för hela nämndens verksamheter dels i bilaga där respektive delverksamhet framgår.

Redovisningsprinciper

Kommunal redovisningslag

Årsredovisning har upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen (SFS 1997:614) och Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer med de undantag som redovisas under rubriken ”Avvikande redovisningsprinciper”.

Avskrivningar

Kommunen följer Sveriges Kommuner och Landstings rekommendationer för avskrivning av anläggningstillgångar.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet. Omsättningstillgångar har redovisats till det lägsta värdet av anskaffningsvärde och verkligt värde på balansdagen.

Klassificering

Fordringar och skulder som förfaller till betalning inom tolv månader från balansdagen har klassificerats som kortfristiga. Fordringar och skulder som förfaller till betalning efter tolv månader från balansdagen har klassificerats som långfristiga.

Exploateringsfastigheter, som avses att avyttras inom en utsatt tidsram, och som i övrigt uppfyller rekommendationer för klassificering redovisas som omsättningstillgång.

Jämförelsestörande poster

Exempel på jämförelsestörande poster är realisationsvinster, -förluster samt större poster av engångskaraktär som inte tillhör den normala verksamheten. För år 2008 utgör den omfattande exploateringsintäkten gällande Enmans väg ett exempel på en sådan post.

Pensionsåtaganden

Kommunens pensionsskuld redovisas dels som en avsättning i balansräkningen dels som en ansvarsförbindelse. Äldre pensioner intjänade till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse. I balansräkningen redovisas samtliga pensionsåtaganden som intjänats från och med 1998.

Kommunen har sedan 1998 en extern medelsförvaltning som avser att täcka pensionsutbetalningarna av den del som redovisas som ansvarsförbindelse. Av detta följer att kommunen i enlighet med god redovisningssed belastar resultatet med såväl förändringen av intjänad pension samt utbetalda pensioner. Vid avstämning mot balanskravet räknas utbetalningarna bort genom att motsvarande belopp tas ut från den externa medelsförvaltningen.

Beräkningen av pensionsskulden är gjord enligt riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS 07) och utgår från pensionsavtalet KAP-KL. Förvaltare av pensionsskuld inklusive prognoser för framtida pensionskostnader är SPP. För år 2008 ingår en beräkning som egentligen är hänförlig till 2007 års resultat, posten uppgår till 4,5 miljoner kronor som belastat utfallet 2008.

Försäljning och inköp av anläggningstillgång

Vid försäljning och köp av anläggningstillgångar gäller som huvudregel att händelsen hänförs till det räkenskapsår när avtal tecknas, under förutsättning att det föreligger giltiga politiska beslut.

Skatteintäkter

Slutskatteavräkningen har beräknats enligt Sveriges Kommuner och Landstings prognos i december 2008. Detta följer den rekommendation som Rådet för Kommunal Redovisning har utfärdat, rekommendation 4.2.

Sammanställd redovisning

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen omfatta även den verksamhet kommunen bedriver i form av andra juridiska personer. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av nämnderna och bolagens verksamhet och ekonomiska ställning. De koncerninterna transaktionerna elimineras för att ge en rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning.

Kommunen konsoliderar sitt helägda bolag Djursholms AB i den sammanställda redovisningen.

Ändrade redovisningsprinciper

Kommunstyrelsen har enligt § 16 den 12 januari 2009 fattat beslut om riktlinjer för exploateringsredovisning. Anpassning till dessa riktlinjer har gjorts redan i bokslutet för 2008 och i budgeten för 2009. Som en konsekvens av dessa riktlinjer har en del poster förts om från exploateringsfastighet (omsättningstillgång) till investeringsredovisning (pågående investering). Upplägget är egentligen inte en ändrad redovisningsprincip utan snarare ett mer stringent redovisningsupplägg.

Avvikande redovisningsprinciper

Kommunen har inte fattat några beslut om hanteringen av leasing. Rådet för kommunal redovisningsrekommendation nr 13.1 från 2006. Denna rekommendation anger att leasing- och hyresavtal i vissa fall ska redovisas i balansräkningen. Innebörden är i korthet att leasing likställs med annan finansiering av anläggningstillgång och ska därför redovisas i kommunens balansräkning. Kommunledningskontoret kommer att utreda denna fråga under 2009 och lämna ett förslag för politiskt ställningstagande.

Danderyds kommun
Djursholms slott, Box 66
182 05 Djursholm
08-568 910 00
www.danderyd.se

